Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 47 (297) ◆ Субота, 14 березня 1992 року ◆ Ціна 30 коп.

Нарешті! Верховна Рада України розглядає новий варіант Земельного кодексу! Напевне, зайве розказувати, з яким нетерпінням і надіями (після узаконення приватної власності на землю) чекали на нього селяни. Як і рік тому, коли, здавалося, діждуться-таки вистражданої землі і волі.

Новий Земельний кодекс, мабуть, буде набагато кращим за попередній. Та це тільки половина справи. Адже посівна вже йде. З перебоями і дефіцитом усього, не як завжди — ще гірше. Від її успішного (або навпаки) проведення великою мірою залежатиме майбутнє Української держави... І знову на задньому плані сама земельна реформа. І «привиду» землі і волі ще бродити по Україні. Хочеться вірити, що недовго...

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ДО КЕРІВНИКІВ АЗЕРБАЙДЖАНУ І ВІРМЕНІЇ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ Л. М. КРАВЧУК НАДІСЛАВ ГОЛОВІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ПАНУ ЯГУБУ МАМЕДОВУ ТА ПРЕЗИДЕНТУ РЕСПУБЛІКИ ВІРМЕНІЯ ПАНУ ЛЕВОНУ ТЕР-ПЕТРОСЯНУ ЛИСТИ, в яких відзначається, що в Україні з болем і тривогою сприймаються повідомлення про збільшення числа жертв кровопролитних боїв в Нагірному Карабасі, втягнення в них окремих військовослужбовців, частин і з'єднань військ СНД. Конфлікт між двома сусідніми державами приносить неймовірні страждання населенню, загрозливо дестабілізує ситуацію в регіоні. Зі скорботою і жалем у листах говориться про те, що дружні нам азербайджанський та вірменський народи потрапили в трагічну пастку, яку їм залишила в спадщину імперська політика деформацій і пригнічення духовного життя націй та їх культур. В інтересах обох народів — якомога швидше вибратися з цієї пастки. Зробити це можна шляхом використання механізмів ООН на НБСЄ. Підкреслено готовність України сприяти пошуку врегулювання цього конфлікту під час наступної зустрічі глав держав — учасниць СНД в Києві. Наголошено, що час не чекає, кожен день боїв може забрати життя нового числа невинних людей. Л. М. Кравчук звернувся до керівників обох держав із закликом зробити все можливе для того, щоб негайно припинити бойові дії, забезпечити припинення вогню обома сторонами, вивести із регіону всі збройні угруповання і розпочати конструктивний діалог з метою врегулювання конфлікту.

ВРУЧЕНО ВІРЧІ ГРАМОТИ

Учора призначений Надзвичайним і Повноважним Послом Угорської Республіки в Україні Андраш Палді вручив у Маріїнському палаці вірчі грамоти Президентові України Леоніду Кравчуку. Він став третім, після німецького і австралійського, послом іноземної держави в нашій суверенній країні. Досвідчений дипломат Андраш Палді з жовтня 1986 року очолював Генеральне консульство УР в Києві, а з грудня 1991 року — тимчасовий повірений цієї країни в Україні. При врученні вірчих грамот посол запевнив, що докладе своїх знань і сил для зміцнення традиційно дружніх зв'язків між Угорщиною і Україною.

ДО ПОДІЙ У ПРИДНІСТРОВ'Ї

За повідомленнями засобів масової інформації, у збройних сутичках у Республіці Молдова, які є безпосереднім результатом загострення ситуації у зв'язку з проголошенням так званої Придністровської Республіки, безпосередньо участь беруть також збройні формування, що називають себе донськими козаками. Витрати на їх утримання фінансуються малими підприємствами і фірмами Ростова, Сочі й інших міст Російської Федерації.

Таким чином, є достатні підстави для того, щоб перебування і дії донських козаків у Республіці Молдова кваліфікувати як використання найманців. Це є несумісним з вимогами і нормами сучасного міжнародного права, зокрема, з Декларацією про посилення ефективності принципу відмови від загрози силою або її застосування у міжнародних відносинах (резолюція Генеральної Асамблеї ООН 42/22 від 18. 11. 1987 р.), Міжнародною конвенцією про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців 1989 р. та іншими документами.

Беручи до уваги вищезазначене, а також те, що транзит донських козаків через територію України здійснюється без відома українських властей, прес-центр МЗС України уповноважений заявити, що такі дії суперечать нормам і принципам міжнародного права, є результатом брутального зловживання положенням про «прозорість» кордонів між країнами — членами СНД і можуть призвести до значних ускладнень політичного і міжнародно-правового характеру.

ЗАВЕРШИЛА роботу установча конференція виборців Криму, яка проходила в кілька етапів. На ній затверджено статут Руху виборців за незалежний Крим, прийнято рішення про проведення в квітні першого з'їзду виборців, до порядку денного якого включено питання про конституцію республіки, вибори її президента і народних депутатів, порядок їх відкликання.

З НАГОДИ Дня працівників торгівлі, побутового обслуговування населення і житлово-комунального господарства Указом Президента України за значний особистий вклад у підвищення технічного рівня житлово - комунального господарства, високу професійну майстерність групі спеціалістів галузі присвоєно почесні звання «Заслужений будівельник України», «Заслужений працівник транспорту України», «Заслужений працівник сфери послуг України».

ТЕЛЕГРАМА

ПРЕЗИДЕНТОВІ КАЗАХСТАНУ НУРСУЛТАНУ НАЗАРБАЄВУ

ПАНЕ ПРЕЗИДЕНТЕ!

Тривожна інформація надійшла з незалежного Казахстану до незалежної України. Не тільки всупереч естетичним і моральним нормам перейменовано в Казахстані місто Шевченко, а й опинився під реальною загрозою знищення пам'ятник поетові-борцеві за кращу долю підневільних народів Російської імперії. Поета зі світовим іменем було зіслано царським самодержавством на Кос-Арал. Життя в неволі казахського народу, як і рідного поетові українського народу, було змальовано Тарасом Григоровичем Шевченко у поезії, малярстві. Досі ім'я Кобзаря України єднало долі наших народів. То невже вітер змін у суверенному Казахстані, наче смерч у дикій пустелі, руйнуватиме наші спільні духовні святині. Хотілося б вірити, що сам казахський народ, казахська інтелігенція далекі від того, що відбувається в пам'ятних місцях, пов'язаних з іменем Тараса Шевченка. З великою надією і тривогою звертаємося до вас, пане Президенте. У вашій волі покласти край подібним акціям. Віримо, що незалежний Казахстан, як і незалежна Україна, гідно ввійдуть до сім'ї цивілізованих держав світу.

Міністр культури України
Лариса ХОРОЛЕЦЬ.

«ЧП» НЕРАЙОННОГО МАСШТАБУ

Недавно вночі на Світловодській нафтобазі невідомими зловмисниками були відкриті вісім із дев'яти засувок колектора насосного зливу світлих нафтопродуктів. У результаті відбулося змішування дизельного пального з бензином марок А-76 і А-93, що призвело до повної його непридатності. Крім цього, на всіх резервуарах були відкриті сифонні крани, призначені для зливу підтоварної води. На землю витекло (за даними інвентаризації) понад 300 тонн дизельного пального і 40 тонн бензину.

Крім значних матеріальних збитків, нависла загроза екологічного забруднення грунтових вод. Працює міська комісія з питання надзвичайного стану. Вживаються заходи для ліквідації наслідків аварії.

Міськрайвідділом внутрішніх справ порушено кримінальну справу. Ведеться слідство.

Про цю подію повідомила газета «Світловодськ вечірній»

Кіровоградська область.

НА СЕСІЇ Верховної Ради Республіки Молдова 12 березня звітували Михайло Пласічук і Олександр Арсені — керівники парламентських делегацій, які днями відвідали Київ та Москву. Проінформувавши членів парламенту про свої зустрічі й переговори в столицях цих двох держав СНД, вони наголосили: складається враження, що і Україна, і Росія розглядають події в Придністров'ї як суто внутрішню справу Молдови й не збираються в неї втручатися.

Головнокомандуючому Об'єднаними Збройними Силами Співдружності маршалу авіації ШАПОШНИКОВУ Є. І.

Шановний Євгене Івановичу! Трагічний розвиток подій навколо Нагірного Карабаху примножує кількість жертв неоголошеної кровопролитної війни між двома сусідніми державами. Переростання воєнного конфлікту в бойові дії більших масштабів спричиняє нові страждання і смерть невинних людей. Утягування в конфлікт військовослужбовців частин і з'єднань військ СНД, що дислокуються в Закавказькому військовому окрузі, використання протиборствуючими сторонами бойової техніки і озброєння, викраденого з частин, може тільки ускладнити ситуацію.

Усе це настійно вимагає термінового використання політичних методів врегулювання конфлікту. Україна готова сприяти пошуку шляхів відновлення миру в регіоні, захисту прав людини, розв'язання всіх спірних питань з допомогою переговорів у рамках механізмів, передбачених Статутом ООН і документами НБСЄ.

З Вашого боку ми чекаємо посилення охорони арсеналів і складів із зброєю та бойовою технікою як першочергового заходу, спрямованого на недопущення використання в конфлікті переданих у Ваше командування військ.

Л. КРАВЧУК.

ЗВ'ЯЗКИ РОЗВИВАТИМУТЬСЯ

Як уже повідомляв «Голос України», 5—6 березня 1992 року в Києві з офіційним візитом перебувала делегація Туреччини на чолі з міністром закордонних справ цієї країни Х. Четіном.

За підсумками візиту було підписане спільне комюніке, в якому повідомляється про хід двосторонніх переговорів, що відбулися в Києві.

Зокрема, в документі говориться, що делегацію прийняв Президент Л. Кравчук, який поінформував турецьку сторону про політичні, економічні та соціальні процеси в Україні. Х. Четін передав Л. Кравчуку дружні послання Президента Туреччини Т. Озала та Прем'єр-міністра С. Деміреля і висловив задоволення тим, що погляди Президента України на турецько-українські відносини збігаються з поглядами турецької сторони.

Відбулася також зустріч міністрів закордонних справ Туреччини й України, під час якої Х. Четін і А. Зленко висловили наміри розвивати взаємовигідні зв'язки між двома державами в усіх галузях, грунтуючись на принципах, проголошених у Статуті ООН та документах НБСЄ.

Міністри наголосили на важливості підписання цього року Декларації про чорноморське економічне співробітництво. Вони також обговорили ситуацію в Нагірному Карабасі і заявили про підтримку всіх конструктивних кроків, спрямованих на мирне вирішення конфлікту в рамках СНД і НБСЄ.

Х. Четін і А. Зленко ще раз підкреслили історичне значення майбутнього візиту Президента України до Туреччини, який збігається з 70-ю річницею підписання Договору про дружбу і братерство між двома країнами.

Керівники двох зовнішньоекономічних відомств також підписали Протокол про консультації між міністерствами закордонних справ України і Туреччини.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про органи державної виконавчої влади міста Севастополя

Виходячи з того, що місто Севастополь є містом республіканського підпорядкування, підтримуючи пропозиції Севастопольської міської Ради народних депутатів та на підставі статті 77 Конституції України **постановляю:**

1. Підпорядкувати всі міські органи державної виконавчої влади міста Севастополя безпосередньо центральним органам державної виконавчої влади України.
2. Встановити, що компетенція міських органів державної виконавчої влади міста Севастополя визначається відповідно до їх статусу державних органів міста республіканського підпорядкування.
3. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
11 березня 1992 року.

ЗВЕРНЕННЯ

Української Спілки ветеранів Афганістану та Спілки ветеранів війни в Афганістані Республіки Молдова

Організація ветеранів «афганців» двох сусідніх незалежних держав України і Республіки Молдова, підтримуючи братерські зв'язки, надзвичайно стурбовані посиленням напруження в районі Придністров'я, що призвело до людських жертв. Це сталося тому, що зацікавлені сили, граючи на високих і благородних почуттях населення, прагнуть досягти задоволення своїх політичних цілей та амбіцій.

Збройний конфлікт у районі Дубоссар ще раз засвідчив реальну можливість появи другого Карабаху, який довів, що спірні проблеми неможливо розв'язати з допомогою зброї. «Афганці», їхні сім'ї, родичі й друзі на собі відчули наслідки такого підходу.

Ми заявляємо: досить страждань, хочемо мирного життя. Між нами не було й не буде національних кордонів чи інших перепон, що перешкоджають нашому спілкуванню. Ми єдині — і в цьому наша сила! І тому, поки ще не пізно, ми закликаємо державних діячів, лідерів політичних партій, громадських організацій та рухів зробити все можливе щодо врегулювання Придністровського конфлікту мирним шляхом, не вживати крайніх заходів, виявляти людську мудрість і розсудливість.

Наші організації готові взяти на себе посередницьку місію в розв'язанні цієї політичної проблеми!

Голова Спілки ветеранів Афганістану України С. ЧЕРВОНОПИСЬКИЙ,
Голова Спілки ветеранів війни в Афганістані Республіки Молдова В. ЗАВГОРОДНІЙ.

Парламентська хроніка

ЧИ БУДЕ ЗЕМЛЯ ПІД НОГАМИ

Денне та вечірнє засідання 12 березня

«Шановні депутати! Оренда — це такий вид відносин, де орендодавцем обов'язково повинен бути власник майна...» — втомлено проводив своєрідний лікнеп під час обговорення проекту Закону України про внесення змін і доповнень до Земельного кодексу України академік УААН Л. Новаківський. Так і не вдалося депутатам домучити 12 березня проект, вагомість якого визначала не кількість паперу, витраченого для його роздрукування. 126 сторінок, 118 статей — такий обсяг мала б мати своєрідна енциклопедія з питань земельних стосунків в Україні. Але енциклопедією цей продукт колективної творчості законодавців не став: паралелі з Законом про оренду, Законом про колективне сільськогосподарське підприємство, Законом про власність тощо вибивали з-під ніг депутатів грунт. Постійні посилання на інші законодавчі акти, на інші статті самого закону, різнотлумачення принципово тотожних, але в різному контексті слизьких понять призвели до того, що без твердої руки головуючого І. Плюща цей законодавчий акт не був би прийнятий ніколи.

Найболючішим питанням, яке з'їло левову частку часу, було питання компетенції: хто матиме право надавати землю? хто регулюватиме стосунки власників? хто наглядатиме за виконанням законодавства про землю? До переліку наглядачів потрапили: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Кабінет Міністрів Криму, Держкомітет України по земельній реформі, Міністерство охорони навколишнього середовища, державна адміністрація, місцеві Ради і... «інші спеціально уповноважені» організації. «У семи нянек...»?

Незважаючи на те, що в залі «половина юристів» (вислів одного з депутатів) ерудиція в галузі права лише заважала знайти спільну мову. Депутат Є. Гринів, посилаючись на австрійське право 19 століття, пропонував спірні питання в питаннях власності на землю вирішувати лише через судові органи, його підтримали депутати І. Заєць, С. Головатий. Та багато було таких, хто вважав за доцільне залишити ці питання в компетенції місцевих Рад. Компромісне (на користь справі) рішення запропонував І. Плющ: «полюбовні» домовленості може регулювати Рада, там, де згоди немає — суд.

Тривала суперечка точилася довкола розмежування повноважень у вирішенні земельних питань Рад різного рівня, що привело врешті-решт до глибокого цейтноту: на дві години вечірнього засідання залишилися ще близько ста статей. Кардинально ситуація змінилася близько шостої години вечора, коли Голова Верховної Ради поставив ультиматум: доки не розглянемо весь проект, ніхто з залу не піде. Звичайно, він не збирався зачиняти депутатів до ранку, за прикладом французького короля (той, роздратований амбіціями кардиналів, примусив їх таким чином обрати Папу), але о пів на сьому проект був проголосований до кінця. Залишилося лише відредагувати окремі положення.

В муках народжувався цей Закон. Нагадаю: депутати повернулися до нього не вперше, узгоджувальна комісія опрацювала близько тисячі пропозицій. І повертатися до цих питань Верховна Рада, схоже, буде ще не один раз. Бо не може вона ототожнити себе з Людовіком: «Держава — це я».

Костянтин ПАРИШКУРА.

ЗАПАС БІДИ НЕ ЧИНИТЬ

Ранкове засідання 13 березня

Ще до початку засідання Народна Рада розповсюдила серед депутатів та журналістів заяву, в якій закликала Верховну Раду виробити і затвердити концепцію фінансово-кредитної реформи, сформувавши новий склад правління Національного банку України. В заяві зазначається, що фінансово-економічну систему Української держави й досі не створено. Триває нееквівалентний перелив фінансових ресурсів за межі України, кредитні ресурси і фонди соцстраху на суму майже 120 мільярдів карбованців обслуговують потреби Росії, банк не контролює валютні операції, що веде до величезних витрат ВКВ. Керівники Національного банку В. Матвієнко і А. Станков безпорадно розводять руками, безсилі навести порядок у своєму господарстві.

Голова Верховної Ради І. Плющ повідомив, що звіт Національного банку планується заслухати 25 березня на закритому засіданні парламенту. Не треба бути оракулом, щоб зрозуміти: після цього засідання Національний банк України очолять нові люди.

А на ранковому засіданні тривало обговорення поправок і доповнень до Земельного кодексу України. Найбільше часу депутати витратили на обговорення статті, в якій йшлося про так званий державний земельний запас. Дебати розгорілися довкола 15 відсотків землі, яка передаватиметься в користування колективних господарств або інших власників, але належатиме державі і в разі потреби використовуватиметься нею. І. Плющ звернувся до академіка Л. Новаківського, щоб той прокоментував, якими саме можуть бути такі потреби.

— У ці 15 відсотків, — пояснив Л. Новаківський, — входять землі цільового запасу, необхідні для створення нової форми господарювання на селі — фермерства. Це приблизно сім відсотків. Але мине час, ці землі розподілять між фермерами, а земельні потреби громадян й надалі виникатимуть. Наприклад, для будівництва житла військовослужбовцями, звільненими в запас або громадянами, які повернулися в Україну з інших держав. Якщо сьогодні всю землю роздати і не залишити резерву, то ці громадяни в майбутньому вже не зможуть скористатися правом Земельного кодексу на одержання землі безплатно, а відтак будуть поставлені в нерівні умови.

Пояснення академіка не переконало депутатів, і вони проголосували проти виділення 15-відсоткового резервного фонду землі. Тоді головуючий І. Плющ вдався до випробуваного ще в союзному парламенті А. Лук'яновим методу ставити поправку на повторне голосування. Цього разу на поіменне. І метод спрацював. Депутати дали «добро» на створення державного земельного запасу.

Потому депутат О. Мороз, який представляв проект Закону про внесення змін і доповнень до Земельного кодексу України, зачитав щедекілька статей Кодексу про земельно-майнові суперечки. Депутати, підтримавши ці доповнення, проголосували за прийняття Закону в цілому і... побігли у своїх справах. Хто до буфету, хто за квитками, хто до готелю. Депутата О. Барабаша, який почав знайомити парламентаріїв з проектом Закону про оренду, вже майже не було кому слухати.

Окрім земельних проблем, на ранковому засіданні йшлося й про проблеми морські. Депутат М. Поровський звернув увагу парламенту на переслідування офіцерів Чорноморського флоту, які склали присягу на вірність українському народові. Адмірал І. Касатонов, відчувши, що київська влада перед ним безсила, звільняє офіцерів-патріотів України в запас або переводить їх служити в інші регіони. На жаль, парламент не став обговорювати ситуацію на Чорноморському флоті. І. Плющ сказав, що цим займається Президент і Комісія з питань оборони і національної безпеки. Адмірал І. Касатонов й надалі може спокійно чинити беззаконня. Українському парламенту і Головнокомандувачу Збройними Силами України сьогодні не до нього.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

СТО ДНІВ

Прес-конференція Президента України Леоніда Кравчука 12 березня 1992 року

Побудова незалежної держави України, соціально-економічні перетворення, пріоритети, пов'язані із свободами та правами людини,—ось три головні завдання, що стоять нині перед Україною. Леонід Кравчук назвав їх, відповідаючи на запитання кореспондента **радіо «Свобода» Деві Аркадьєва.** Друге запитання його торкалося публікації в «Известиях» з проблем ядерного роззброєння. На цій проблематиці Президент Л. Кравчук зупинився досить детально. Він, зокрема, сказав:

— Україна прагне бути позаблоковою державою. Як відомо, ми намітили до 1994 року позбутися ядерної зброї. Цей план залишається незмінним, але до нього вносимо деякі корективи. Ми відповідальні за знищення, вивезення за межі республіки ядерних арсеналів. Але через політичну нестабільність не можемо гарантувати, що зброя, яка вивозитиметься, буде знищена, що вона перебуватиме під надійним контролем. Тому ми звернулися до держав західної Європи та Сполучених Штатів з проханням забезпечити міжнародний контроль знищення зброї. Я дав вказівки припинити вивезення тактичної ядерної зброї з території України, поки не будуть забезпечені гарантії її знищення.

Ми вважаємо, що потужності по демонтажу і знищенню ядерної зброї, наявні у нас, є недостатніми. Доцільно мати на своїй території завод по знищенню ядерної зброї. Поясню чому. Російські потужності не дозволяють провести знищення у визначені строки. Наявність на території України такого нещастя, як Чорнобиль, вимагатиме закриття всіх його реакторів і переробки радіоактивних відходів. Російські території відмовляються їх приймати. Отже, Чорнобиль і 176 стратегічних ядерних ракет вимагають, щоб знищення їх відбувалося на нашій території. Я вважаю, що Україна, оголосивши себе без'ядерною, може звернутися до світового співтовариства з проханням побудувати такий завод десь у районі Чорнобиля.

Ядерне роззброєння, скорочення збройних сил спричинять великі зміни у структурі народного господарства. У нас 344 заводи безпосередньо працюють на військово-промисловий комплекс. З них тільки 54 виробляють 80 відсотків продукції. Тобто вивільняться люди, потужний інтелектуальний потенціал. Його треба використати. Я мав бесіду з американськими сенаторами і звернувся до них з проханням сприяти спорудженню в Україні Міжнародного атомного центру, який би дав нам можливість продовжити роботу у мирному освоєнні атому, враховуючи наявність потужного ракетного комплексу в Україні.

У нас у Сарнах Рівненської області є підприємство по розчленуванню ракет. Колись планувалося, що в це підприємство будуть вкладені кошти, щоб використовувати його продукцію в інтересах народного господарства. Тільки-но ми оголосили себе без'ядерною державою, кошти одразу були відключені від цього заводу. Таким чином, мається на увазі, що боєголовки з ураном будуть вивезені, а екологічні ракети з наповненням азотом та іншими речовинами залишаться в Україні. На такі умови ми не згодні.

Щодо «Известий», — сказав Леонід Кравчук, — то я хочу привітати цю газету з 75-річчям. Хочу побажати, щоб вона керувалася для всіх однаковими правилами правопису. Якщо «Президент Борис Єльцин» пишеться з великої літери, то усі інші президенти в цій газеті — з малої. Тоді, може, давайте, якщо це стосується не правопису, а особистостей, міряти зріст кожного Президента і писати залежно від цих мірок.

На прес-конференції питання про доцільність перебування в СНД України порушив кореспондент **Ігор Кравчук з «Самостійної України».**

СНД, — переконував Президент Л. Кравчук, — утворювалася для розв'язання двох політичних завдань. Першим є мирне цивілізоване розлучення, поділ майна, власності. У цьому вдалося головне — не створилася політична конфронтація. Мені подзвонив голова керівництва Азербайджану і сказав, що сьогодні вночі почалися великомасштабні бойові дії Вірменії щодо Азербайджану. Він попросив захисту від агресії. Я доручив дипломатичним службам перевірити ситуацію.

Друге завдання, для розв'язання якого створювалася СНД, полягає у віднайденні механізмів співпраці. Обидва завдання розв'язуються вкрай погано, але могло бути гірше, могла пролитися кров.

Ми довго були позбавлені можливості виходити на міжнародні фінансові структури через зволікання із розподілом боргів. Тепер цю проблему розв'язуємо. Вчора у Москві прем'єри Фокін і Бурбуліс підписали угоду, згідно з якою Україна і Росія будуть співголовами у створенні спеціального відділення банку із своїм статутом, якому буде надано міжнародний статус для обслуговування боргів.

Проблеми «президентської вертикалі» цікавили вашого кореспондента. Якими будуть економічні відносини представника Президента і Ради на місцях? Скільки коштуватиме «президентська вертикаль» для платників податків? Відносини, — сказав Л. Кравчук, — відзначатимуться Законом про представника Президента. У компетенції Рад будуть питання бюджету, економічно-фінансових програм, програм, пов'язаних з розвитком територій. Виконавча ж влада переходить до представника Президента і базується на основі колишніх виконкомів Рад. Скільки вона коштуватиме, важко сказати, можливо, менше, ніж обходять нинішні виконкоми. Інша справа, що ця структура тепер фінансуватиметься з республіканського бюджету. Джерела утримання — податки. Ми робитимемо все для того, щоб укомплектувати адміністрацію відповідно до завдань. Мають бути структури приватизації, демонополізації, земельної реформи тощо. Треба зміцнити систему внутрішніх справ.

Відносно Закону про статус народного депутата, то його звичайно, треба приймати, але більше, мабуть, потрібні будуть вибори через певний час. Я не підштовхую до цього. Коли б я стояв на такій позиції, то краще було б обрати голову міста чи голову району, ніж вводити представника Президента. Але сьогодні необхідний саме він.

Кореспондент «Известий» Сергій Цикора запевнив Л. Кравчука, що його колеги справляються з правописом і поцікавився, як Президент ставиться до ініціативи ряду депутатів колишньої Верховної Ради СРСР про скликання четвертого надзвичайного з'їзду з наступним відновленням СРСР. Другим було прохання прокоментувати заяву адмірала Касатонова, що, мовляв, факти, наведені на минулій прес-конференції щодо розподілу флоту, не відповідають дійсності.

Л. Кравчук просив позбавити його від ведення заочної дискусії з цією особою, а щодо ідеї з'їзду констатував:

— Будь-які наміри депутатів чи інших представників створити структури колишнього Союзу є неправомірними і не мають ніяких юридичних і законних наслідків. Зібратися можна, але якщо виходити із здорового глузду, то не треба смішити людей. З'їзд народних депутатів саморозпустився, він надав право збирати з'їзд Президентові країни чи Верховній Раді. Президента немає, Верховної Ради — теж. Тому будь-яка ініціатива має несерйозний вигляд.

Олександр Сокіл з «Правды Украины» поцікавився, чому затягується формування Кабінету міністрів. На що Леонід Кравчук відповів: це дуже відповідальний процес, і для того, щоб не припуститися помилок, він радиться з Прем'єр-міністром, політичними партіями, депутатськими групами, керівництвом Верховної Ради. Деякі зміни вже сталися, структури змінюються. Ми хочемо, — наголосив Леонід Макарович,— щоб змінилися функції міністерств, щоб вони не втручалися безпосередньо у виробництво, а визначали політику у кожній галузі. Другий етап перетворень стосується комітетів, асоціацій, концернів тощо. Вони виросли свого часу з міністерств і фактично сидять на державному бюджеті. Органи, що не входитимуть до Кабінету міністрів, вилучатимуться з фінансування бюджету республіки.

Газету для ділових кіл «Контракт» в особі Алли Ковтун цікавила доля законопроектів про індексацію грошових втрат населення, а також банківських капіталів та капіталів страхових структур. Чи буде запропоновано механізм градації вкладів населення?

— Ми хочемо, — наголосив Л. Кравчук, — йти до ринку, мати всі форми власності і ставимо умову, щоб усі при цьому мали рівні доходи. Так бути не може. Ідемо до ринку — отож будуть бідні й багаті, як це в усьому світі. І ніякий президент не піде на те, щоб у когось забрати і комусь дати безпідставно. Забрати може тільки один орган — суд, якщо людина вкрала гроші, добула їх незаконним способом.

А щодо індексації банківських рахунків, справді, такий проект Указу готувався, але підрахунки показали, що для такої індексації потрібно 700 мільярдів карбованців. А крім того, виникає питання: на якій підставі мають збільшити свої доходи удвічі, скажімо, комерційні банки? Де гарантія, що доходи будуть використані в інтересах народного господарства? У цій ситуації найліпше вдатися до кредитної емісії, на яку пішов Національний банк, у межах 20 мільйонів карбованців.

Леонід Кравчук підтримав пропозицію про створення академії нестандартних ідей, висловлену на прес-конференції **головним редактором журналу «Трибуна» Валентиною Менщун.** На запитання **Бориса Клименка з газети «Вангвардія» (Барселона)** про те, у який спосіб Україна має намір повертати історичні цінності з-за кордону, відповів, що це можна зробити тільки через переговори на зустрічі глав СНД.

Пославшись на публікацію у «Вечірньому Києві», яка у свою чергу посилається на заокеанські джерела (знову гривні не друкують) **кореспондент «Експресхроніки»** зажадав від Президента відповіді, чи правда це.

— Я знаю одне, — сказав Л. Кравчук, — гроші друкуються. Кошти для оплати цієї роботи перераховуються. Інша справа — які гроші, які купюри, де вони друкуються — але це вже технологія. І я не хочу, щоб вона була предметом широкого обговорення.

Приклади спотвореного розуміння приватизації навів **журналіст УТ:** Київрада має намір передати готелі Києва зарубіжним інвесторам, не допустити до приватизації їх трудовими колективами цих закладів. Природно, Л. Кравчук порадив у цій ситуації діяти відповідно до законів, прийнятих Верховною Радою. Я вважаю, — сказав він, — готелі мають належати тим, хто будував їх і тим, хто працює в них. Іноземні фірми не повинні тримати контрольного пакета акцій. Інша справа, що багато фірм мають намір будувати готелі в Києві, а Київрада затягує розв'язання цих питань. З уведенням президентської адміністрації ці проблеми будуть зняті.

Людмила Фісюн із щотижневика «Закон і бізнес» нагадала Президентові, що він запропонував припинити дію ряду законів. Яких саме і чому? Президент підтвердив, що запропонував сесії Верховної Ради прийняти постанову, яка б визначила надзвичайний стан у економіці і у зв'язку з цим припинилася б дія певних норм законів.

— Всі чогось подумали,— вів далі Л. Кравчук, — що надзвичайний стан є поверненням до старого. А я розумію, що, визначивши його, відкрилася б можливість торувати дорогу новому, це дало б можливість Президентові вживати заходів, викликаних потребою дня, і саме в економіці. Скажімо, проблема податків. Вони душать її, казна порожніє. Треба змінити на певний час систему податків. Далі. Виробництво падає, грошей не вистачає, вдатися до послуг верстата, означало б ще більше загострити ситуацію. Ми ж маємо сказати людям правду, що не можемо забезпечити належний рівень зарплати. Для цього й потрібний надзвичайний стан в економіці.

Леонід Кравчук не погодився з думкою **Данила Янецького («Філософська і соціологічна думка»)** про те, що існує три джерела законодавчої влади — парламент, Президія Верховної Ради і Президент України, які вимагають органу для погодження розбіжностей. Конституція є таким органом. І ніхто не повинен її порушувати.

Володимир Скачко («Голос України») поцікавився у Президента, чи піде він на підписання федеративного договору з Республікою Крим, якщо кримчани на референдумі проголосують за вихід Криму із складу України?

— Україна не є федеративною республікою, — зауважив Л. Кравчук. — Всі питання щодо Криму розглядатимуться за умови, якщо він входить до складу України.

Учора я зустрічався з представниками міста Севастополя, вчора ж підписав Указ про республіканський статус міста Севастополя, про передачу його повноважень Кабінетові міністрів України. Всі рішення знайдемо, бо Крим економічно пов'язаний з Україною. Не слід тільки нині торкатися питань, пов'язаних з перерозподілом територій. Кримську тему, зокрема проблему захисту інтересів кримських татар, порушив **Юрій Гуреєв з «Народної газети».** Посилаючись на документ про розподіл повноважень між Україною і Кримом, підготовлений депутатською комісією, Л. Кравчук водночас підкреслив, що він переконаний: у Конституції Криму мають розв'язуватися юридичні, економічні, правові аспекти проблеми кримськотатарського народу. «Я навіть пропонував свого часу, — сказав Президент, — створити двопалатний парламент у Криму, щоб одна палата представляла інтереси національностей. Кримськотатарський народ повинен мати квоти не за кількістю населення, а виходячи з принципового політичного розв'язання проблеми. Ми будемо робити спроби з'єднати інтереси й позиції щодо цього питання».

— Ми не будемо виконувати посередницької ролі, — такою була відповідь на запитання **кореспондента журналу «Політика і час»** про те, чи не втягнемось ми у конфліктну ситуацію в Молдові.— Україна виступила з ініціативою віднайти на зустрічі глав держав СНД механізми, застосування яких могло б уладнати конфліктну ситуацію в Молдові. Якщо виникне потреба втручання ззовні, то розв'язати її зможуть тільки сили ООН.

Ольга Мусафірова з «Комсомольской правды» поцікавилася, в яку суму обійдеться Україні зустріч глав СНД 20 березня, де вони мешкатимуть.

Л. Кравчук не вів таких підрахунків. Усі гості оселяться в готелі, а не в особняках. Зустріч відбуватиметься в приміщенні колишнього міськкому партії на теперішній Михайлівській площі. А витрати України будуть в основному пов'язані із забезпеченням учасників місцями в готелі та харчуванням, що, зазначив Президент Л. Кравчук, не так уже й накладно для незалежної України.

Леонід Макарович на завершення прес-конференції подякував журналістам і пообіцяв, що після 20 березня вони матимуть нагоду одержати інформацію про підсумки зустрічі глав держав — учасниць СНД.

Записала
Світлана ПИСАРЕНКО.

Телеграфним рядком з Криму

● На базі Керченського філіалу Калінінградського технологічного інституту рибної промисловості та господарства створено Керченський технологічний інститут, який повністю підпорядковується Міністерству освіти України.

● На аукціоні продано комплекс недобудованого музею оборони Севастополя 1941—1942 рр. Придбав його разом із 12, 7 гектарів землі за 50 мільйонів карбованців Київський центр реабілітації, який планує перепрофілювати комплекс для відпочинку й лікування людей із чорнобильської зони.

● Перестав існувати колгосп «Радянська Україна» Сімферопольського району. Нині це українсько-французьке підприємство «Юнітеп».

● У Севастополі зареєстровано товариство «Єдність», яке заснували колишні члени КПРС і ті, хто їм співчуває. Вони вирішили боротися за автономію Криму в складі СРСР.

● Хтось розлив ртуть у Севастопольській гімназії-школі № 1. Поки що зібрано в різних місцях 100 грамів небезпечної рідини. У школі тепер працюють військові спеціалісти. Заняття не проводяться.

● Пам'ятаєте опублікований в «Аргументах и фактах» лист семирічної дівчинки з Керчі: «Дорога Раїсо Максимівно! Надішліть мені, будь ласка, ляльку Барбі. У нас у місті немає ляльок, у нас лише барабани» Відповідь від Горбачової не надійшла. Зате на прохання Насті відгукнулися зарубіжні громадяни. Тепер у Насті вже чотири Барбі.

Олександр ПІЛАТ.

Вітаємо!

300000

У Житомирі народився 300-тисячний житель. Його подарувала сім'я Павлюків — медсестра облнаркодиспансеру Неля і слюсар заводу «Автозапчастини» Володимир. У них народилася донька, яку назвали Маринкою.

Громадські організації, а також влада міста готують 300-тисячній житомирянці ювілейні подарунки.

Георгій МОКРИЦЬКИЙ.
«Вісник».
Житомир.

ТИСЯЧА І ОДНА РАДІСТЬ

Фоторепортаж

Майбутні перукарі та закрійники з київського СПТУ-46 недавно влаштували у столичному Жовтневому палаці грандіозний концерт для знедолених дітей — інвалідів, сиріт і напівсиріт. Сюди було запрошено не тільки юних киян, а й вихованців інтернатів з Житомира, з-під Бердичева, Радомишля — всього душ із тисячу. Господарі свята закроїли й причесали цю клопітну справу з розмахом і турботою, дітлахи отримали подарунки і ціле море радості.

Можливо, дорослим було трохи сумно: чому про бідних дбають ті, хто й сам не багатий? Але — з тієї ж причини — було й радісно: не черствіють душі, хоч і часнині черствуватий...

На фото Андрія ГРЕЙЖА: так це було.

Неймовірно, але...

Трава його — болиголов

Це трапилося в січні 1990 року. Молодого матроса «схопив» інсульт. Непритомного, його доставили в Іллічівськ, де пролежав два місяці безіменним — документів при ньому не було, а говорити він не міг. Так почалося ходіння по муках Сергія Чернікова.

Де він тільки не побував, де тільки не лікувався! А восени привезли його нерухомого в Сімферополь до цілителя-травника Валерія Тищенка. Стан був надзвичайно тяжким. Душила астма, не прослуховувалась пульсація у венах ніг. Але найжахливіше — відмирав мозок. 32-річний чоловік не говорив, не спав.

Тищенко дав свої рекомендації, і почалося диво. Через 3 дні повернувся сон, через 8 — мова. Сергій піднявся на ноги, став ходити. Невдовзі Валерій Вікторович повіз його в інститут Шалімова, де методові лікування дали схвальну оцінку. Про це на телебаченні в програмі «Доброго вам здоров'я» підготували передачу, але вона так і не побачила світ. Кілька разів переносили дату виходу, а потім зізналися: «Директор інституту фармакології заборонив. Сказав, що лікувати судини сосновою глицею — примітивно».

— Отже, ніякого результату? — запитую Валерія.

— Є! — відповідає він із притаманним йому бурхливим характером. — У мене! А в лікарнях людям ноги як відрізали, так і відрізають!

Він розкриває сумку, виймає з неї дві пляшечки. На одній — етикетка: «МП «Барвінок». Болиголов». Друга явно не з аптеки.

— Порівняй! — злиться Валерій. — Це мої ліки, а це — якогось «Барвінка». Багато людей, які лікувалися в мене, гадають, що настій зроблено за моєю рецептурою. Нічого подібного! Це, заявляю, не болиголов, а казна-що!

І справді, дивна пляшечка. Якщо на інших обов'язково зазначається: «Міністерство охорони здоров'я України», «Мінмедпром», «Мінмедбіопром», то тут лише: «МП «Барвінок». Що за фірма? Хто благословив випускати ці ліки з болиголова — рослини, як відомо, отруйної?

Взагалі, не щастить Валерію Вікторовичу з офіційними інстанціями. Сам збирає трави, готує ліки, розробляє рецептуру, сам приймає на своєму тісному дворику хворих (по 40—50 чоловік на день), має чудові результати лікування багатьох хвороб, серед яких — рак, сухоти, виразка шлунку. Та коли піде по «високих» кабінетах — глуха стіна. Ні, його поздоровляють, тиснуть руку, щось обіцяють, а тільки-но він за поріг — ніби й не було Тищенка.

За кілька років до Чорнобильської трагедії Валерій уже мав розробку лікування променевої хвороби, препарати по відновленню клітини та її функцій. Не маючи диплома медика, він міг лише давати поради переопроміненим в онкоцентрах. Та коли увесь світ почув про Чорнобиль, вирішив діяти. Подався до Москви, щоб запропонувати свої послуги, і наштовхнувся на міцний мур бюрократизму. Тоді обійшов ряд іноземних посольств. Там йому дали адреси патентних відомств у Мюнхені, Відні, інших містах світу. Як із гіркотою сказав сам Валерій, ніхто не здогадався, що йому їхати, наприклад, до Відня «не з руки». Спасибі Союзу «Чорнобиль», який вивів його на Українське телебачення, і Тищенко в прямому ефірі розповів про засоби лікування променевої хвороби.

Дивно, але в Україні ця людина в кабінетній системі сприймається як набридлива муха. Зате поза її межами Тищенку надають найліпші умови. Де той Алтай, але саме там видрукували книгу його рецептів! Фахівці з Татарстану запрошують його на роботу до себе.

— Я хочу працювати в Україні, — говорить Валерій. — Особливо після Чорнобиля...

Нещодавно в приміщенні Республіканського Будинку актора В. Тищенко провів дві лекції. Безплатно, що в його манері. В кінці останньої підвівся якийсь чоловік і, звертаючись до заповненої зали, сказав:

— Дякувати Богові, що є на світі ця людина!

Як з'ясувалося, Валерій Вікторович вилікував його від раку.

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

Зверніть увагу

КОРДОН У БРЕСТІ ЗАКРИТО

Рада Міністрів Білорусі, пославшись на величезний потік громадян, які виїздять за кордон, антисанітарні умови та обмежену пропускну спроможність автомобільного прикордонного переїзду в місті Бресті, заборонила з 16 березня пропуск туристів з України та прибалтійських держав.

Тимчасово, до відкриття нових автомобільних прикордонних переїздів, також обмежено пропуск за кордон і громадян Білорусі. Виїзд організованих туристичних груп, в тому числі й школярів, рейсовими автобусами здійснюватиметься після попереднього узгодження з Управлінням іноземного туризму та Держкомітетом зовнішньоекономічних зв'язків Білорусі.

Прес-служба прикордонних військ України.

Реалії

ПИТАННЯ ПРО «СТОП-КРАН»

На великій залізничній станції Донбасу — Микитівці 11 березня відбулась конференція трудівників Донецької залізниці. Представники з Ясинуватої, Горлівки, Донецька, Слов'янська, Константинівки, Байраків обговорювали питання про можливість і доцільність проведення свого весняного страйку.

Напередодні з Києва повернулась делегація донецьких залізничників. Їх переговори у Верховній Раді, у Кабінеті міністрів разультата не дали, а вимоги залізничників уже традиційні: значне підвищення заробітної плати, подовження тарифних відпусток, збільшення пенсій. Залізничники Донеччини вирішили до 20 березня створити свій страйковий комітет — з цією метою в усіх трудових колективах зараз проходять збори. Учасники конференції надіслали телеграми з своїми вимогами Президенту та прем'єр-міністру. У разі їх невиконання залізничники залишають за собою право провести 31 березня попередній двогодинний страйк.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

На олімпійській хвилі

БУДЕ ПРАПОР, БУДЕ ГІМН?..

Як уже повідомлялося, в Лозанні (Швейцарія) відбулася зустріч делегацій НОКів дванадцяти країн з президентом МОК маркізом Хуаном Антоніо Самаранчем. У складі української делегації був народний депутат України, голова комісії НОК по зарубіжних зв'язках Ярослав КЕНДЗЬОР. Пропонуємо його розповідь про ті події:

— Позиція НОК України була добре відома панові Самаранчу: або окрема команда на Олімпіаді в Барселоні, або бойкот Ігор нашою державою. Однак на місці дійшли висновку, що й позиція пана президента залишиться непохитною. Був один вихід: із розумінням поставитись до аргументів маркіза Самаранча й погодитися на виступ українських спортсменів у складі об'єднаної команди СНД. Президент МОК обгрунтував власне рішення так: у разі включення до числа учасників нових 12 команд додалося б 500—600 чоловік. Олімпійське ж селище просто не здатне прийняти подібне «поповнення». Це клопоти з календарями змагань, помітне збільшення обслуговуючого персоналу тощо...

Ми в свою чергу запропонували, щоб команда СНД не йшла єдиною колоною на парадах відкриття і закриття Ігор, а була розподілена на підзагони з власними прапорами і назвами країн. А на честь перемог українських олімпійців щоб обов'язково лунав гімн і піднімався державний прапор. Має розповсюджуватися й інформація про кожного олімпійця України.

Щодо вшанування переможців, то МОК вже прийняв рішення, яке нас задовольняє. Стосовно ж парадів, то це питання ще обговорюватиметься.

Шкода, звичайно, що НОК України одразу ж після свого заснування не вдався до активної позиції щодо виступів окремою командою...

В

Коротко

Вперше розпочався показ фі французьк одного з на ставників жисера-філ ментатора ра. Цікав крашн нута норама». шло 14 ф

ЛЕЖ

Міліція лакти вих з пила в пі динків на ській на 1

Р

Президі ди Д яву після III рів. В ні Рух вини спільне об виступают державну раїни. З на думку логічно ст робітницт турну осно но склада та респ ТУМ, поза У багатьо ДемПУ первинних ред II зб висловила партії до ційованого

Але НРУ, на ДемПУ, п рює Рух структивн рновола в означає о інше, як конфронта том — п

П

Пропра ків на од заводів, г виїхав по ва. По до ково зник чами. П ли горю п якому їха жир. Вон

...А РАДІСТЬ

Радо- із ти- закрої- лопітну турбо- и по- радості.

Можливо, дорослим було трохи сумно: чому про бідних дбають ті, хто й сам не багатий? Але — з тієї ж причини — було й радісно: не черствіють душі, хоч і час нині черствуватий...

На фото Андрія ГРЕЙЖА: так це було.

...е...

...болиголов

...у, вий- ...ки. На ...П «Бар- ... Друга ... злиться ...ліки, а ...вінка». ...увалися ... настій ...ецепту- ...! Це, ..., а каз- ... шечка. ...'язково ...терство ...раїни», ...имедбіо- ... «МП ... фірма? ...скати ці ... росли- ...ої? ... Вале- ...фіційни- ... збирає ...зробляє ...має на ...ку хво- ...вік на ...ультати ... хвороб, ... сухоти, ...коли пі- ...етах — ... поздо- ...у, щось ... він за ...уло Ти- ... Чорно- ... Валерій ...кування ...препара- ...тини та ... дипло- ...ише да- ...міненим

в онкоцентрах. Та коли увесь світ почув про Чорнобиль, вирішив діяти. Подався до Москви, щоб запропонувати свої послуги, і наштовхнувся на міцний мур бюрократизму. Тоді обійшов ряд іноземних посольств. Там йому дали адреси патентних відомств у Мюнхені, Відні, інших містах світу. Як із гіркотою сказав сам Валерій, ніхто не здогадався, що йому їхати, наприклад, до Відня «не з руки». Спасибі Союзу «Чорнобиль», який вивів його на Українське телебачення, і Тищенко в прямому ефірі розповів про засоби лікування променевої хвороби.

Дивно, але в Україні ця людина в кабінетній системі сприймається як набридлива муха. Зате поза її межами Тищенку надають найліпші умови. Де той Алтай, але саме там видрукували книгу його рецептів! Фахівці з Татарстану запрошують його на роботу до себе.

— Я хочу працювати в Україні, — говорить Валерій. — Особливо після Чорнобиля...

Нещодавно в приміщенні Республіканського Будинку актора В. Тищенко провів дві лекції. Безплатно, що в його манері. В кінці останньої підвівся якийсь чоловік і, звертаючись до заповненої зали, сказав:

— Дякувати Богові, що є на світі ця людина!

Як з'ясувалося, Валерій Вікторович вилікував його від раку.

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

Зверніть увагу

КОРДОН У БРЕСТІ ЗАКРИТО

Рада Міністрів Білорусі, пославшись на величезний потік громадян, які виїздять за кордон, антисанітарні умови та обмежену пропускну спроможність автомобільного прикордонного переїзду в місті Бресті, заборонила з 16 березня пропуск туристів з України та прибалтійських держав.

Тимчасово, до відкриття нових автомобільних прикордонних переїздів, також обмежено пропуск за кордон і громадян Білорусі. Виїзд організованих туристичних груп, в тому числі й школярів, рейсовими автобусами здійснюватиметься після попереднього узгодження з Управлінням іноземного туризму та Держкомітетом зовнішньоекономічних зв'язків Білорусі.

Прес-служба прикордонних військ України.

Реалії

ПИТАННЯ ПРО «СТОП-КРАН»

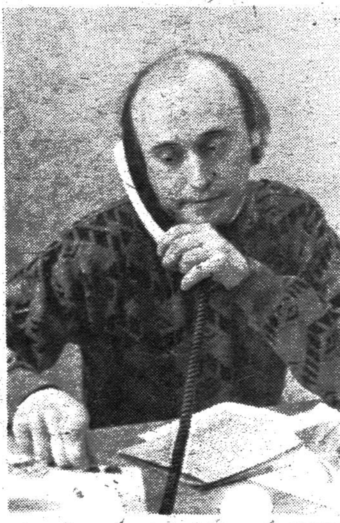
На великій залізничній станції Донбасу — Микитівці 11 березня відбулась конференція трудівників Донецької залізниці. Представники з Ясинуватої, Горлівки, Донецька, Слов'янська, Константинівки, Байраків обговорювали питання про можливість і доцільність проведення свого весняного страйку.

Напередодні з Києва повернулась делегація донецьких залізничників. Їх переговори у Верховній Раді, у Кабінеті міністрів разультата не дали, а вимоги залізничників уже традиційні: значне підвищення заробітної плати, подовження тарифних відпусток, збільшення пенсій. Залізничники Донеччини вирішили до 20 березня створити свій страйковий комітет — з цією метою в усіх трудових колективах зараз проходять збори. Учасники конференції надіслали телеграми з своїми вимогами Президенту та прем'єр-міністру. У разі їх невиконання залізничники залишають за собою право провести 31 березня попередній двогодинний страйк.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

ВАСИЛЬЄВ СЛУХАЄ І ЄСТЬ!

Ракурс

Серед небагатьох київських (та й українських) періодичних видань культурно-мистецького спрямування важко знайти щось оригінальніше, аніж газета «Кур'єр муз». Може, через те, що ми звикли писати про мистецтво серйозно і з надривом: дай серцю во-о-лю, заведе в нево-о-о-лю! А в «Кур'єрі...» це звучить так: дай серцю волю, а там — побачимо. Тут уміють писати серйозно, але — весело. «Кур'єр...» — газета популярна, але водночас — для втаємничених. Тут є певна суперечність, але газета ту суперечність легко долає, постійно залучаючи до себе і зовсім невідомих, і таких маститих культурологів, як Скуратовський чи Горбачов (не той, що у нього недавно годинника вкрали, а знаменитий мистецтвознавець Д. Горбачов). Газета має успіх. Різний. Часом дивишся — купила людина «Кур'єр...», зазирнула туди, підстрибнула, порвала газету дрібненько ще й ногами потоптала. І побігла. Думаєш собі: що ж то чоловіка так схвилювало всього за руб грошей? Купуєш — гарно!..

Вигадав «Кур'єр муз» років зо два тому Сергій Васи-

...льєв, ... київсь... ...вець, що має ... ...софську душ... ...льєв усе це ... ...десь зник. По... ...мерів «Кур'є... ...без нього. Як... ...з'являються н... ...ка. Але це н... ...батька нема, ...перебуває у н... ...сферах духу. ... ...бить там пом... ...таки вернувся... ...вигукнув: та... ...отією гарною... ...яку я пишу. ... ...майнула чут... ...р'єр...» закри... ...Перший у цьо... ...галі чотирна... ...щойно з'явив... ...кіосках. І йд... ...наступними. ... ...бачите, на мі... ...єсть!

Христоф...

Коротко

ДАР ГОДАРА

Вперше в столиці України розпочався ретроспективний показ фільмів видатного французького кінорежисера, одного з найяскравіших представників «нової хвилі», режисера-філософа та експериментатора Жана Люка Годара. Цікаву програму його кращ[illegible] можна переглянути [illegible]театрі [illegible]опанорама». До програми увійшло 14 фільмів митця, які можна переглянути на ранкових і вечірніх сеансах до 21 березня. Цю можливість надали киянам Міністерства закордонних справ Франції та Швейцарії, Федеральне бюро культури Швейцарії, Французький культурний центр на Україні, Держкінофонд України та кіноклуб «Діалог».

Галина НЕПОРОЖНЯ.

Знахідки

ЛЕЖАВ ЦУКОР У ПІДВАЛІ

Міліція проводила профілакти[illegible] обстежен[illegible] житлових з[illegible] несподіва[illegible] натрапила в підвалі одного з будинків на вулиці Комсомольській на 15 тонн цукру. Кому він належав, невідомо, бо ніхто не заявляє, що він господар цього солодкого добра.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

РУХ ДЕПАРТИЗУВАВСЯ І СТАВ... ПАРТІЄЮ?

Президія Національної Ради Д[illegible] розповс[illegible]ла заяву [illegible]положення [illegible] Русі після III Всеукраїнських зборів. В ній наголошується: Рух виник як загальносуспільне об'єднання сил, що виступають за демократію і державну незалежність України. З утворенням партій на думку ДемПУ, Рух цілком логічно ставав формою співробітництва між ними. Структурну основу Руху практично складали Демократична та республіканська партії, ТУМ, позапартійні активісти. У багатьох випадках члени ДемПУ були керівниками первинних організацій. І перед II зборами Руху ДемПУ висловилася за входження партій до Руху на правах асоційованого члена.

Але ідея департизації НРУ, на думку керівників ДемПУ, практично перетворює Рух на партію, а «конструктивна опозиція» В. Чорновола в реальних умовах означає об'єктивно не що інше, як широку і постійну конфронтацію з Президентом — практично з курсом керівництва України на розбудову незалежної держави. А криза президентської влади для України сьогодні є дуже небезпечною.

ДемПУ вважає, що ситуація, яка склалася в Русі після його третього з'їзду, ставить учасників НРУ перед необхідністю принципового вибору. Партія «конструктивної опозиції» не має права на існування, але, на думку керівників ДемПУ, вона ні політично, ні ідеологічно не може претендувати на єдине правонаступництво НРУ. ДемПУ виступає за збереження Руху з його первісною метою — консолідації суспільства навколо ідей демократії та державної незалежності України. Відповідно до цього потрібна реорганізація Руху в коаліцію партій та громадських об'єднань. ДемПУ має намір стати учасником такої коаліції. А за «конструктивною опозицією», говориться в заяві, проглядається егоїстичне прагнення влади.

Власна інформація «ГУ».

Кримінальна хроніка

ПОСПІВЧУВАЛИ

Пропрацювавши кілька років на одному з московських заводів, громадянин В'єтнаму виїхав поїздом до Миколаєва. По дорозі в нього загадково зникли дві сумки з речами. Першими поспівчували горю провідники вагону, в якому їхав обікрадений пасажир. Вони тут же організували пошук злодіїв, а на станції Харків навіть порадили потерпілому викликати професійних детективів, які, на диво, відреагували досить оперативно. І знайшли вкрадені речі в службовому купе... провідників.

«ЄВРО—ІКС».

ПОЕТ ЗАПРОШ...

Анонс

То справедливо сказано: в хорошої пісні — широкі крила. А людські серця підхоплюють її, щоб озвучити нею свої дні, а, може, й долю. Все це спадає на думку, коли слухаєш пісні, написані на слова Вадима Крищенка. У співдружності з відомими композиторами Ігорем Покладом, Олександром Злотником, Олександром Осадчим, Геннадієм Татарченком та іншими він створив багато творів, які полюбилися людям. Його пісні «Хай щастить», «Запорозькі козаки», «Білі нарциси», «Батько і мати», «Пахне м'ята» та багато інших давно стали відомими в різних куточках України. Їх часто виконують по радіо і телебаченню, на столичній сцені і в робітничих та сільських клубах, а то й просто у дружньому колі. А пісня «Кришталеві чаші» настільки вросла в людські душі, що її стали на... Хіба це не н... да для поета?

Схвильовано... передодні все... рендуму пісня... іно, живеш». ... ловлює думки... таманні багать... ву я, живу — ... но, живеш. І... поки ти будеш...

У творчому ... Крищенка по... які глибоко х... ленних шанува... раїні, так і д... ми. Бо вони ... національний... те, що допом... своє місце в ... ну й незалеж...

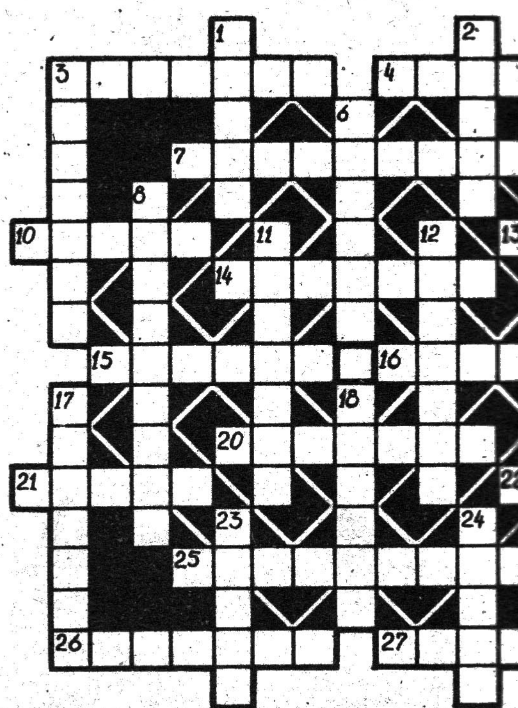
У ці дні Вад...

Ювілеї

ДЕ ПОЧИНАВ УТЬОС...

Зайве розповідати про діяльність корифея радянської естради, керівника і соліста першого теа-джаз-колективу Леоніда Утьосова. Та про те, що перші кроки на ... не в рідній О... чуцькому теат... року, знають ... 1912 році Ле...

КРОСВО...

Відповіді на кросворд, надрукований ...

По горизонталі: 4. Величко. 7. Креол. 8. Ки... Стопа. 15. Лаплас. 18. Каскад. 20. Алідада. 21. ...рат. 23. Блокшив. 24. «Мазепа». 26. Аляска. 28. ... 32. Мунгу. 33. Строп. 34. Вентиль.

По вертикалі: 1. Левкас. 2. Цицеро. 3. Ска... Карда. 10. Барабан. 12. Тріполі. 13. Планшет. ... Літке. 17. Самба. 18. Канва. 19. Сотня. 25. Пі... Боскет. 29. Оброть. 30. Ампула.

...а олімпійській хвилі

...ОР, БУДЕ ГІМН?..

...вою. Одн... висновку, ...езидента ...ю. Був ...іням по- ...тів мар- ...итися на ...спортсме- ... коман- ...ОК об- ...ння так: ... числа ...манд до- ... чоловік. ... просто

не здатне прийняти подібне «поповнення». Це клопоти з календарями змагань, помітне збільшення обслуговуючого персоналу тощо...

Ми в свою чергу запропонували, щоб команда СНД не йшла єдиною колоною на парадах відкриття і закриття Ігор, а була розподілена на підзагони з власними прапорами і назвами країн. А на честь перемог українських олімпійців щоб обов'язково лунав гімн і піднімався державний прапор. Має розповсюджуватися й інформація про кожного олімпійця України.

Щодо вшанування переможців, то МОК вже прийняв рішення, яке нас задовольняє. Стосовно ж парадів, то це питання ще обговорюватиметься.

Шкода, звичайно, що НОК України одразу ж після свого заснування не вдався до активної позиції щодо виступів окремою командою...

ГОЛОС України

ИЛЬЄВ СЛУХАЄ І ЄСТЬ!

Ракурс

Серед небагатьох київських (та й українських) періодичних видань культурно-мистецького спрямування важко знайти щось оригінальніше, аніж газета «Кур'єр муз». Може, через те, що ми звикли писати про мистецтво серйозно і з надривом: дай серцю во-о-лю, заведе в нево-о-олю! А в «Кур'єрі...» це звучить так: дай серцю волю, а там — побачимо. Тут уміють писати серйозно, але — весело. «Кур'єр...» — газета популярна, але водночас — для втаємничених. Тут є певна суперечність, але газета ту суперечність легко долає, постійно залучаючи до себе і зовсім невідомих, і таких маститих культурологів, як Скуратовський чи Горбачов (не той, що у нього недавно годинника вкрали, а знаменитий мистецтвознавець Д. Горбачов). Газета має успіх. Різний. Часом дивишся — купила людина «Кур'єр...», зазирнула туди, підстрибнула, порвала газету дрібненько ще й ногами потоптала. І побігла. Думаєш собі: що ж то чоловіка так схвилювало всього за руб грошей? Купуєш — гарно!..

Вигадав «Кур'єр муз» років зо два тому Сергій Васильєв, київський театрознавець, що має розумну філософську душу. Отже, Васильєв усе це придумав — і десь зник. Перші кілька номерів «Кур'єра...» вийшли без нього. Як ото діти, що з'являються на світ без батька. Але це не означає, що батька нема, просто він десь перебуває у недоступних нам сферах духу. А Васильєв любить там помандрувати. Ну, таки вернувся він. «Кур'єр» вигукнув: тату! — і став отією гарною газетою, про яку я пишу. Нещодавно промайнула чутка, що «Кур'єр...» закрито. Це не так. Перший у цьому році (а взагалі чотирнадцятий) номер щойно з'явився у київських кіосках. І йде робота над наступними. А Васильєв, як бачите, на місці — слухає і єсть!

Христофор ГРУША.

Це ж треба!

ПІД ГАРЯЧУ РУКУ

Хвиля перейменувань докотилась і до Маріуполя. На сесії міськради прийнято рішення про повернення колишніх історичних назв. Замість вулиць Першого Травня, Комсомольської, Червоноармійської з'явилися Грецька, Євпаторійська, Миколаївська.

Не зрозуміло тільки, як у цю «компанію» потрапили Франко та Куїнджі, адже «їхні» вулиці теж перейменовані. Нехай Франко жив далеко звідси, але ж художник Куїнджі — це справжня гордість міста. Залишається лише припустити, що вони просто потрапили під гарячу руку.

«СХІД».

Захоплення

ЗАСНУЛИ ЩЕ ДО ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ

Влітку цього чоловіка можна побачити десь на зелених моріжках, якими багатий київський Печерськ. Він мирно пасе там невеличкий виводок своїх хатніх черепах, як ото пасуть гусей. Він привозив їх додому, буваючи у відрядженнях по Середній Азії. Черепашки невибагливі, їдять собі капусту чи ще щось таке. А зараз і взагалі їсти не просять, сплять собі під батареєю. Правда, черепашки скоро прокинуться. Цікаво, що вони тоді скажуть?

Фото Андрія КОТЛЯРЧУКА.

ДАР ГОДАРА

...України ...ктивний ...датного ...жисера, ...их предс..., ре... ...експери... ...а Года... ...у його ...регля... ...опа... ...увій... ...я, які можна переглянути на ранкових і вечірніх сеансах до 21 березня. Цю можливість надали киянам Міністерства закордонних справ Франції та Швейцарії, Федеральне бюро культури Швейцарії, Французький культурний центр на Україні, Держкінофонд України та кіноклуб «Діалог».

Галина НЕПОРОЖНЯ.

Знахідки

ЦУКОР У ПІДВАЛІ

...профі... ...китло... ...натра... ...о з бу... ...сомоль... ...у. Кому він належав, невідомо, бо ніхто не заявляє, що він господар цього солодкого добра.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

...ЕПАРТИЗУВАВСЯ ...В... ПАРТІЄЮ?

...ної Ра... ...ла за... ...Русі ...их збо... ...ується: ...льносу... ...л, що ...ати і ...ь Ук... ...партій ...цілком ...ою спів... ...Струк... ...рактич... ...атична ...партії, ...ивісти. ...члени ...никами ...І пе... ...ДемПУ ...дження ...ах асо... ...тизації ...івників ...ерetво... «кон... ...В. Чо... ...овах ...е що ...стійну ...саиден... ...курсом керівництва України на розбудову незалежної держави. А криза президентської влади для України сьогодні є дуже небезпечною.

ДемПУ вважає, що ситуація, яка склалася в Русі після його третього з'їзду, ставить учасників НРУ перед необхідністю принципового вибору. Партія «конструктивної опозиції» має право на існування, але, на думку керівників ДемПУ, вона ні політично, ні ідеологічно не може претендувати на єдине правонаступництво НРУ. ДемПУ виступає за збереження Руху з його первісною метою — консолідації суспільства навколо ідей демократії та державної незалежності України. Відповідно до цього потрібна реорганізація Руху в коаліцію партій та громадських об'єднань. ДемПУ має намір стати учасником такої коаліції. А за «конструктивною опозицією», говориться в заяві, проглядається егоїстичне прагнення влади.

Власна інформація «ГУ».

...мінальна хроніка

...ІВЧУВАЛИ

...ька ро... ...вських ...стнаму ...колає... ...загад... ...з ре... ...вчува... ...вчу, в ...і паса... ...ганізу... вали пошук злодіїв, а на станції Харків навіть порадили потерпілому викликати професійних детективів, які, на диво, відрегулювали досить оперативно. І знайшли вкрадені речі в службовому купе... провідників.

«ЄВРО—ІКС».

ПОЕТ ЗАПРОШУЄ НА ПІСНЮ

Анонс

То справедливо сказано: в хорошої пісні — широкі крила. А людські серця підхоплюють її, щоб озвучити нею свої дні, а, може, й долю. Все це спадає на думку, коли слухаєш пісні, написані на слова Вадима Крищенка. У співдружності з відомими композиторами Ігорем Покладом, Олександром Злотником, Олександром Осадчим, Геннадієм Татарченком та іншими він створив багато творів, які полюбилися людям. Його пісні «Хай щастить», «Запорозькі козаки», «Білі нарциси», «Батько і мати», «Пахне м'ята» та багато інших давно стали відомими в різних куточках України. Їх часто виконують по радіо і телебаченню, на столичній сцені і в робітничих та сільських клубах, а то й просто у дружньому колі. А пісня «Кришталеві чаші» настільки вросла в людські душі, що її стали називати народною. Хіба це не найбільша нагорода для поета?

Схвильовано прозвучала напередодні всенародного референдуму пісня «Поки ти, Україно, живеш». У ній поет висловлює думки, які, певно, притаманні багатьом з нас: «І живу я, живу — поки ти, Україно, живеш. І ніхто не уб'є — поки ти будеш, матінко, жити».

У творчому доробку Вадима Крищенка понад двісті пісень, які глибоко хвилюють його численних шанувальників як на Україні, так і далеко за її межами. Бо вони мають глибокий національний корінь, у них є те, що допомагає нам знайти своє місце в боротьбі за вільну й незалежну Вітчизну.

У ці дні Вадим Крищенко готується до свого авторського вечора, який відбудеться 19 і 20 березня в Палаці культури «Україна» під гаслом «Україно-нене, ми твої сини». Разом з ним на сцену вийдуть такі популярні виконавці, як Назарій Яремчук й Іван Попович, Раїса Кириченко й Оксана Білозір, Алла Кудлай і Лілія Сандулеса, Віталій Білоножко і Віктор Шпортько, квартет «Явір».

Треба відзначити, що цей вечір відбудеться завдяки спонсорам: Київському науково-виробничому об'єднанню реле і автоматики, Українській універсальній агробіржі, Академії аграрних наук України, агрофірмі «Колос» з Вінницької області, асоціації «Укрінтур», малому підприємству «Еколог» з Києва та іншим.

Леонід СІКОРА,
заслужений працівник культури України.

Ювілеї

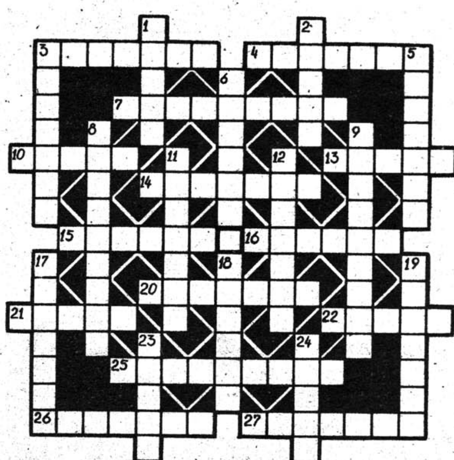
ДЕ ПОЧИНАВ УТЬОСОВ?

Зайве розповідати про діяльність корифея радянської естради, керівника і соліста першого теа-джаз-колективу Леоніда Утьосова. Та про те, що перші кроки на сцені він зробив не в рідній Одесі, а в Кременчуцькому театрі мініатюр 1911 року, знають далеко не всі. У 1912 році Леонід Йосипович, вже тоді улюбленець місцевої публіки, отримав право на бенефіс, про що з захопленням писала одна з міських газет.

Кременчуцькі шанувальники джазу мають намір цього року відзначити 80-ліття цієї події з творчого життя Л. Утьосова.

«ЄВРО—ІКС».
Полтавська область.

КРОСВОРД «КИЇВ»

По горизонталі: 3. Історична місцевість у Києві. 4. Гандболістка-спартаківка. 7. Фільм О. Довженка. 10. Бог грому та блискавки у східних слов'ян. 13. Легендарне степове зілля. 14. Давньокиївський живописець та ювелір. 16. Дерево — символ Києва. 20. Відомий футболіст київського «Динамо». 21. Заслужена академічна хорова капела. 22. Сучасний український композитор. 25. Персонаж «Слова о полку Ігоревім». 26. Старовинний український головний убір для заміжніх жінок. 27. Актриса театру імені Л. Українки, лауреат Шевченківської премії.

По вертикалі: 1. Математик, засновник київської школи з алгебри і теорії чисел. 2. Вид транспорту. 3. Місто-побратим Києва. 5. Велика глиняна посудина для зберігання зерна та рідин у Київській Русі. 6. Популярна футбольна команда. 8. Історична місцевість столиці. 9. Роман П. Загребельного. 11. Давньоруський письменник, автор «Слова про закон і благодать». 12. Диригент, народний артист України. 18. Культурно-освітній діяч, засновник Лаврської школи. 19. Стадіон у Києві. 23. Залізнична станція на Чернігівщині, біля якої відбувся бій київських студентів з армією Муравйова. 24. Літак О. Антонова.

Відповіді на кросворд, надрукований 7 березня

По горизонталі: 4. Величко. 7. Креол. 8. Кичка. 9. Карст. 11. Стопа. 15. Лаплас. 18. Каскад. 20. Алідада. 21. Фантом. 22. Нітрат. 23. Блокшив. 24. «Мазепа». 26. Аляска. 28. Біота. 31. Тондо. 32. Мунгу. 33. Строп. 34. Вентиль.

По вертикалі: 1. Левкас. 2. Цицеро. 3. Скалка. 5. Бучма. 6. Карда. 10. Барабан. 12. Тріполі. 13. Планшет. 14. Гагарка. 16. Літке. 17. Самба. 18. Канва. 19. Сотня. 25. Пінос. 27. Ленто. 28. Боскет. 29. Оброть. 30. Ампула.

Оказії

ПРОФЕСІЯ: ФЮРЕР

Читачі газети «Курортный Крым», що виходить у Ялті, добре знають позаштатного кореспондента Олександра Шишкіна. Особливо пам'ятні його інтерв'ю з відомими кіноакторами. Зовсім недавно Шишкін був простим робітником у знімальних групах.

Нині Олександр змінив професію. У складі колективу двійників він виступає в концертах. Як гадаєте, на кого він схожий? На Гітлера.

Сам Олександр тим не дуже переймається. Бо, по-перше, на I фестивалі двійників став лауреатом. По-друге, встиг знятися у цій ролі в картинах «Монстр» і «Канн» та ще кількох епізодах.

У програмі концерту «Ми — двійники» є такий пункт: «Суворо забороняється закидати «зірку» квітами, гнилими помідорами, тухлими яйцями та іншими предметами розкошу». Поки що Бог милував. Але по очах деяких глядачів видно: руки сверблять...

Володимир КУКОВ'ЯКІН.
Ялта.

ПОГОДА

14—15 березня погоду на Україні визначатиме тепле вологе атлантичне повітря. Часом випадатиме дощ та мокрий сніг. Вітер південно-західний та західний, 7—12 метрів за секунду, сьогодні пориви 17—22, у Карпатах 30—35 метрів за секунду. Температура сьогодні вдень 5—10 градусів тепла, 15 березня вночі від 5 градусів тепла до 1 градуса морозу. Вдень 2—8 градусів тепла, у південно-східній частині України 7—12 градусів.

По Києву та області сьогодні вдень часом дощ, пориви південно-західного вітру 17—22 метри за секунду. Температура 5—10 градусів тепла.

Сорокарічний юрист, кандидат наук, учорашній слідчий прокуратури, заступник проректора Київського держуніверситету, а сьогоднішній докторант цього ж вузу, Леонід Черновецький був серед трьох ентузіастів, які стояли біля витоків відомого в Україні комерційного консультаційного й науково-дослідного центру «Правекс». Сьогодні центр став визнаним лідером у розв'язанні правових проблем економічної реформи, підприємницької діяльності, бізнесу. Серед доробків «Правексу» — реалізація проекту створення акціонерного товариства «АвтоКрАЗ», «Київ — Лада».

Але Л. Черновецький і його однодумці не зупиняються на досягнутому, а відкривають нові сфери підприємництва. Останнє їхнє дітище — акціонерне товариство «Українська біржа нерухомості «Християна». «Правекс» — серед акціонерів біржі. Л. Черновецький — голова ради біржі. Саме довкола проблем торгівлі нерухомістю й почалася наша розмова з Леонідом ЧЕРНОВЕЦЬКИМ.

Бізнес

НЕРУХОМІСТЬ — ТОВАР СПЕЦИФІЧНИЙ

— Нерухоме майно — товар специфічний. Продати його нелегко. І насамперед через густий частокіл різноманітних державних інструкцій. Без пакета грунтовно розроблених документів цей бастіон не візьмеш. Тож весною минулого року ми взялися за цю справу. Раніше, скажімо, як торгували нерухомістю? Посередник шукав покупця і продавця, знайомив їх. Все, в основному, зводилося до закулісних переговорів і оплати посередницьких послуг. Далі посередник зникав, а покупець і продавець пускалися у марафонський біг з перешкодами: райвиконком, бюро технічної інвентаризації, управління житлового й нежитлового фонду, нотаріальні контори тощо. Скрізь черги, не зовсім привітні слова на адресу «прохачів», та й що вже приховувати: на цій дистанції трапляються хабарники, хапуги. Одне слово, мільйони проблем.

А ми ці бар'єри долаємо за хвилини. Завдяки чому? Унікальній документації, яку розробили наші спеціалісти. Пакет відповідних документів відчиняє двері всіх бюрократичних структур, куди згідно з чинним законодавством мають «стукати» покупець і продавець.

— За моїми підрахунками, сьогодні на Україні налічується до десятка бірж нерухомості. В чому відмінність вашої біржі?

— Насамперед у тому, що в нас документація відпрацьована до дрібниць. Є в нас спеціальні дозволи, які сприяють торгівлі нерухомістю. Приміром, наші клієнти можуть одержати гроші готівкою. Маємо дозвіл на торгівлю за валюту, як готівкою, так і за перерахуванням. Важливо й те, що ми містимося в Києві — діловому центрі України. Тут є багато торгових, посередницьких, виробничих фірм, іноземних представництв, посольств, консульств. Всі вони — потенційні покупці нерухомості.

Наша біржа незвичайна як за процедурою проведення торгів, так і за складом учасників. Справа в тому, що, як показав досвід аналогічних російських бірж, замкнуте коло «продавець — брокерська контора» себе не виправдовує, оскільки, використовуючи інформацію про об'єкти, виставлені на продаж, брокерські контори укладають угоди, як то кажуть, за рогом. Це порушення б'є по інтересах продавців.

А в нас продавець сам продає своє майно, не зв'язуючись із брокерами і заощаджує суми, які йшли на брокерське обслуговування.

Ми відкрили кілька представництв і філій у великих містах України — Ужгороді, Сімферополі, Харкові, Одесі. На черзі — Дніпропетровськ. У Києві наш офіс по вулиці Володимирській, 57, в Будинку вчителя. Телефони: (044) 224-20-49, 224-19-05, факс (044) 224-43-20. Ми готові купувати, продавати й бути посередником у будь-якій точці України. Є в нас компаньйони й за кордоном, зокрема у США, Німеччині, Польщі.

Оскільки за рівнем розвитку бірж Київ випереджає деякі регіони на рік-два, то ціни на нерухомості в нас найвищі. Квартиру в Севастополі, яка в листопаді там коштувала 200—300 тисяч карбованців, ми продали за 1,5 мільйона. Тож регіональним комерційним фірмам вигідно звертатися до нас. Тут вони матимуть більші прибутки.

— А хто ж купує квартири за такі фантастичні суми?

— Фірми, підприємства. Для своїх співробітників. Але зважте, що ми торгуємо не лише квартирами. Будівельні та інші організації виставляють на торги недобудовані або закінчені об'єкти, об'єкти під знесення, ділянки під забудову, проекти, підряди на проектування та будівництво тощо. Громадян, які продають своє майно, ми робимо мільйонерами.

— Звичайно, і він не в програші?

— Наш відсоток мізерний. І беремо його лише з покупця, а це — фірми, підприємства, організації. Запевняю, громадян ми не обдираємо. Навпаки: допомагаємо придбати дах над головою. Купуючи порожні квартири для своїх працівників, підприємства розвантажують черги на житло.

Вів розмову
Леонід БРОВЧЕНКО.

Досвід

БЕЗ ЧОГО СЕЛУ НЕ ОБІЙТИСЬ

Якої б галузі народного господарства ми сьогодні не торкнулися, навколо точиться багато різних розмов про те, якою вона має бути завтра. За роки так званої «перебудови» ми почали звикати до нескінченних реформ та реорганізацій, інших структурних змін. Тривають ці процеси і в період переходу і вступу до ринкових відносин.

Недавно мені довелося побувати і ознайомитися з роботою системи споживчої кооперації Хмельницької області, де нещодавно проходив семінар голів облспоживспілок України.

На мій погляд, тут над розмовами та реформами беруть гору практичні справи. І в першу чергу збільшення виробництва, розширення асортименту продукції.

42 хлібопекарних, 23 ковбасних, 8 консервних, 21 по випуску безалкогольних напоїв та інші, всього 150 виробничих підприємств, майже повністю забезпечують потреби одного мільйона населення. В чому? У хлібобулочних, кондитерських власного виробництва, ковбасних виробах та копченостях, безалкогольних напоях, м'ясних, м'ясо-рослинних, сало-бобових, овочевих та фруктових консервах, сухофруктах, інших товарах більш як 400 найменувань.

Хіба не переконлива цифра 1,3 раза — саме таким є зростання виробництва ковбасних виробів порівняно з початком «перебудови» (1985 р.) або 115 тисяч тонн хліба, 14 тисяч тонн булочних, майже 6,0 тисячі тонн кондитерських, 500 тонн бубличних виробів щорічно.

Постійно в сільських магазинах Хмельниччини є широкий асортимент м'ясних, м'ясо-рослинних, овочевих і фруктових консервів, безалкогольних напоїв, інших продовольчих товарів власного виробництва за цінами значно нижчими, ніж на ринку.

Знаючи обмежені можливості сільського господарства області, я поцікавився, звідки беруться баклажани, солодкий перець, томати, персики, абрикоси та інше? З'ясувалось, що тільки торік понад 7 тисяч тонн цієї сировини завезено з інших регіонів. І так щорічно.

В цій облспоживспілці, яку багато років очолює досвідчений керівник Микола Парфенович Васильчук, останніми роками створено потужні, добре оснащені виробничі підприємства з сучасною технологією переробки сільськогосподарської продукції.

Це Дунаєвецький та Хмельницький м'ясопереробні комплекси, Волочиський, Городоцький, Деражнянський, Дунаєвецький плодоконсервні заводи, Красилівський хлібокомбінат, Старокостянтинівський харчокомбінат, Славутський коопзаготпром.

Останнім часом взято напрям на розвиток малих підприємств, відродження виробництва, заготівель у споживчих товариствах, як це зроблено, наприклад, у Грицівському сільському споживчому товаристві, що в Шепетівському районі. Донедавна воно займалося лише торгівлею. Зараз тут побудована пекарня, ковбасний цех із забійним пунктом, столярний цех. Незабаром стануть до ладу теплиця та пункт прийому вторсировини, швейна майстерня.

А хто проїжджав через Старокостянтинів, може підтвердити своє бажання ще раз побувати у кооперативних магазинах і придбати смачну паляницю просто із домашньої печі харчокомбінату.

У системі взято курс на створення сількоопзаготпромів — підприємств по заготівлі, переробці та реалізації продукції. Одне слово, розвивається споживча кооперація на Хмельниччині комплексно, все, що робиться, не перерахуєш. А хто хоче переконатися в цьому, побувайте, скажімо, у Дунаївцях на м'ясопереробному комплексі місцевої райспоживспілки, у магазині-пекарні. Це єдине такого роду підприємство на Україні. Тут не тільки випікають хліб, булки, тістечка, торти, а й продають їх. Крім того, в магазині можна випити сік, фірмові охолоджувальні напої.

А в селі Чанків поблизу Дунаївців створено базовий сількоопзаготпром. У старому приміщенні обладнано універсальний приймально-заготівельний пункт, сушильний цех, що працює на місцевій сировині. В перспективі — теплиця, пасіка, соління овочів...

Нелегко сьогодні і з громадським харчуванням. В облспоживспілці підприємств цієї галузі більше тисячі. І, щоб не втратити при нинішніх цінах відвідувачів, узято напрям на створення спеціалізованої мережі. Зараз діють 32 дитячих і 13 молодіжних кафе, 7 кафе «Українські страви». В кожному районі відкрито по 6—7 вареничних, пельменних, шашличних. Загалом переспеціалізували більш як 100 підприємств на 5 тисяч місць. У більшості з них випікають домашній хліб, виготовляють локшину. Організується вулична торгівля з реалізацією дрібноштучних кондитерських виробів, безалкогольних напоїв.

На трасах відновилася торгівля шашликами, дорожніми наборами, ранніми овочами, кулінарними виробами. Отже, безвиїзного становища і тут немає, якщо шукати, думати...

При гострому дефіциті та обмежених фондах на промислові товари, порушених зв'язках з промисловістю у минулому році торговельниками облспоживспілки з децентралізованих джерел було закуплено і реалізовано сільському споживачеві товарів на суму понад 370 мільйонів карбованців. А це — немало.

Підкріплю прикладом. Фонди шкарпеток чоловічих склали в розрахунку на рік по 4 пари на споживача, але за рахунок децентралізованих закупівель ця цифра збільшилась до семи. Така ж картина з багатьма іншими товарами першої потреби.

Звичайно, споживчій кооперації сьогодні нелегко. Тим більше, що її працівники за специфікою роботи певною мірою впливають на життєдіяльність як міста, села, так і маленького хутірця. Як посередникам між виробниками товарів і споживачами їм доводиться першими бачити і відчувати реакцію людей на будь-які «новації», в особливості ті, що стосуються економіки нашої держави.

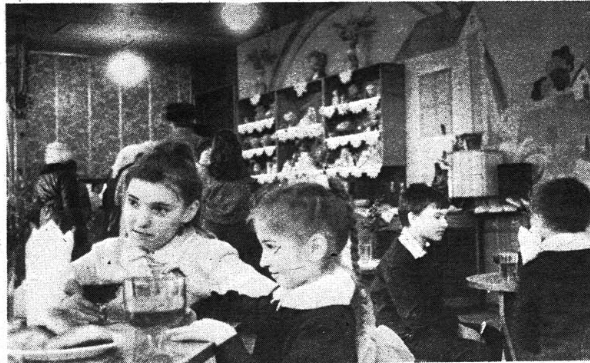
І напрошується висновок: без споживчої кооперації селу не обійтись.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

На знімках: Валентина Адамівна Кривоносюк працює кондитером; у дитячому кафе — завжди смачні тістечка, соки.

Фото Іллі СУБОТІНА.

НА ПІДТРИМКУ ПРЕСИ

Що робить уряд для виконання вимог VIII позачергового з'їзду Спілки журналістів України

Як свого часу повідомлялося в пресі, VIII позачерговий з'їзд Спілки журналістів України поставив перед Президентом і Кабінетом Міністрів вимогу вжити заходів щодо підтримки національної преси.

Ідучи назустріч побажанням журналістів та зважаючи на важливу роль, яку відіграють у житті суспільства засоби масової інформації, Прем'єр-міністр України В. Фокін уже за кілька днів після з'їзду зустрівся з членами обраного на ньому страйкового комітету. Було обговорено коло питань, пов'язаних з подоланням кризового стану, в якому опинилася більшість періодичних видань, поліпшенням соціального захисту журналістів.

За короткий строк, що минув після тієї зустрічі, вже дещо вдалося зробити. Для послаблення гострого паперового дефіциту редакціям газет було оперативно передано дві тисячі тонн паперу із державних запасів. Нині завдяки нормалізації економічних відносин з Росією поступово знімаються бар'єри на поставку газетного паперу. Закінчується укладення українськими газетно-журнальними видавництвами угод з відповідними целюлозно-паперовими комбінатами. І хоч увесь передплатний тираж поставками паперу, на жаль, не забезпечений, можна сказати, що паперовий голод поступово долається.

Щоб надалі вийти з-під залежності російських паперових монополістів, опрацьовується питання про початок будівництва в Україні найближчим часом целюлозно-паперового комбінату потужністю 200 тисяч тонн газетного та друкарського паперу. Ведуться переговори з інофірмами про закупівлю для нього екологічно чистої технології і обладнання.

За дорученням уряду Держкомпреси України створює рівні можливості всім засновникам газет і журналів для користування наявними поліграфічними підприємствами. Міністерство державних ресурсів України має забезпечити випуск газетно-журнальної продукції необхідними матеріалами.

Вжиті заходи дають можливість відновити друкування газет у частині пунктів децентралізованого друку. Щойно прийнятим рішенням уряду періодичні видання Спілки письменників теж забезпечуються папером згідно з результатами передплати на початок поточного року.

Ясна річ, порушені на згаданій зустрічі проблеми не можна вирішити протягом кількох днів чи навіть тижнів. Частина з них потребує чималих коштів, які не так легко знайти в дефіцитному бюджеті. Розв'язання інших є прерогативою Верховної Ради. Серед них і такі питання, як встановлення пільгових пенсій журналістам, звільнення газет і журналів від податків тощо. До речі, Кабінет Міністрів якраз підтримував внесені до Верховної Ради пропозиції до законів про пільги в пенсійному забезпеченні журналістів, а також про звільнення періодичних видань від податків. Як відомо, вони розглядалися на сесії Верховної Ради, але були відхилені як такі, що не знайшли підтримки депутатів.

Виникає питання: невже журналісти «Вечірнього Києва» чи «Незалежності», звертаючись до Уряду, не знають, що багато з порушуваних ними питань не входять до компетенції Кабінету Міністрів? А може, це робиться свідомо?

Ось в «Незалежності» (№ 20 від 13—19 березня 1992 р.) альтернативний страйком, погрожуючи апеляцією до народних мас, знову висуває вимоги до Уряду:

— негайно звільнити редакції демократичних видань від усіх видів податків;

— терміново передати частину компартійних грошей, зароблених журналістами, редакціям;

— відмінити грабіжницькі розцінки Мінзв'язку України. Поновити угоди, підписані редакціями з цим відомством у квітні 1991 року.

І це наперед знаючи, що від податків може звільнити тільки сесія Верховної Ради, що компартійні кошти Уряду ніколи не належали і не передавались, що розцінки за доставку періодичних видань у ринкових умовах складаються із фактичних витрат, які ніяк не можуть бути віднесені на рахунок інших відомств.

Як повідомило Міністерство фінансів України, у проекті бюджету на 1992 рік передбачається дотація редакціям обласних, міських, міськрайонних та районних газет в сумі 1 млрд. 38 мільйонів карбованців. При проведенні розрахунків враховано підвищення заробітної плати, зростання вартості паперу, поліграфічних робіт, послуг зв'язку, а також редакційних і загальновидавничих видатків, збільшення виплат авторського гонорару.

Прийнято рішення про надання в 1992 році фінансової допомоги дитячим журналам і газетам, на що з республіканського бюджету має бути виділено 84 мільйони карбованців.

Порушувалося питання щодо розподілу між газетами і журналами 121 млн. крб. коштів, що належали колишній Компартії України. Спілка журналістів разом із страйковим комітетом внесла відповідні пропозиції до Кабінету Міністрів. Проте вслід за цим Кабінет Міністрів отримав таку постанову пленуму Спілки журналістів України: «Звернутися до Кабінету Міністрів з проханням дати згоду на використання всіх виділених коштів за цільовим призначенням — створення в Україні потужностей для виготовлення газетного паперу».

За поданням Кабінету Міністрів України Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до Закону України «Про податок на добавлену вартість». Ним, зокрема, передбачено, що дитячі журнали, а також газети, засновані Верховною Радою України, Верховною Радою Кримської АРСР, місцевими Радами народних депутатів або трудовими колективами, звільняються від сплати податку на добавлену вартість. Реалізація цієї пільги становитиме 54,2 мільйона карбованців.

Крім того, редакціям журналів і газет, як і іншим трудовим колективам, постановою Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про оподаткування доходів підприємств і організацій» зменшено розмір відрахувань до фонду соціального страхування з 61 до 37 процентів, до фонду соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, з 19 до 12 процентів, а також встановлені відрахування до фонду зайнятості населення в розмірі 3 процентів.

Прийняття Верховною Радою Закону «Про приватизацію майна державних підприємств» відкриває перспективу для виконання ще однієї вимоги з'їзду журналістів — роздержавлення поліграфічної бази, передачі її трудовим колективам, в тому числі і редакціям видань, створення акціонерних товариств. Міністерство зв'язку разом із Фондом державного майна мають розробити програму щодо демонополізації розповсюдження періодичної преси, приватизації роздрібної мережі «Союздруку», зберігши її основні функції.

Нині готується до розгляду у другому читанні проект Закону України «Про пресу», який регулюватиме всі основні питання функціонування засобів масової інформації. Зважаючи на пропозиції, висловлені на з'їзді журналістів, доповнюється розділ про соціальні гарантії працівникам преси.

За дорученням Уряду Держкомпреси разом з Мінекономіки приступили до розробки державної програми розвитку національної преси та промислової бази щодо випуску сучасного поліграфічного обладнання і матеріалів для виготовлення газетно-журнальної продукції.

І на закінчення ще одне міркування. Перехід до ринкових відносин не може пройти безболісно. Економічний спад звужує фінансові можливості держави. Першочергову допомогу вона спрямовує найбільш незахищеним верствам населення — пенсіонерам, інвалідам, дітям, таким важливим для людей сферам, як охорона здоров'я, соціальне забезпечення, освіта. І хотілося б, щоб журналістські колективи з розумінням ставилися до нинішніх тимчасових труднощів, які, до речі, переживають і їхні суміжники, зокрема Міністерство зв'язку. Заява національного страйкового комітету журналістів України ставить перед зв'язківцями, як і перед Урядом, прямо скажемо, ультиматум — ціна на доставку одного примірника газети не повинна перевищувати 15 коп, а журналу — 25 відсотків його номінальної ціни. Виникає справедливе запитання: хто із членів страйкового комітету підрахував ті збитки, що їх зазнає Міністерство зв'язку?

Виходить, на жаль, так, що газети й журнали повинні бути не збитковими, а інша галузь страйковий комітет не хвилює. Тому, мабуть, не завадило б нині виявляти більше підприємливості, вчитися ощадливо господарювати, скорочувати редакційні витрати. Це якраз і передбачають засади ринкової економіки. Та й у проекті Закону «Про пресу» чітко визначена відповідальність засновників за матеріально-технічне забезпечення започаткованих ними газет і журналів.

Уряд України, державні органи управління в міру своїх можливостей будуть і надалі допомагати становленню нашої національної преси, вишукувати резерви для її підтримки.

Голова Державного комітету України по пресі
Ю. П. ДЯЧЕНКО.

Навколо науки

«ШТОРМ» У СКЛЯНЦІ ВОДИ

Почну з історії конфлікту. В 1975 році за розпорядженням тодішньої Ради Міністрів України при Київському політехнічному інституті було створено КБ «Шторм», хрещеними батьками якого стали факультети радіотехніки та електроакустики. Для конструкторського бюро виділили невеличкий корпус, збудований свого часу для проблемної лабораторії. За статусом «Шторм» підпорядковувався ректорату КПІ. Щоправда, підпорядкування це зводилося до того, що керівник вузу час від часу ставив свій підпис у відомості, де колектив КБ сам собі розподіляв зароблену премію. Розуміючи ціну такого умовного керівництва, тодішні лідери конструкторського бюро зробили спробу вилетіти з рідного гнізда. До того ж колишнє союзне Міністерство суднобудівної промисловості щедрою рукою виділило тоді майже півтора мільйона карбованців на спорудження нового корпусу для КБ. Але в 1988 році з ініціативи ректорату КПІ об'єкт назавжди «заморозили», а мільйон, що залишився після розробки проекту будівництва, «розчинився» у вузівській кишені. КБ ж залишилося працювати у скромному корпусі.

«Тісно, зате тепло», — подумали «штормівці» й з головою поринули в роботу. Однак з виходом у світ відомої постанови про переведення науки на госпрозрахунок КБ отримало права держпідприємства, а також нового безпосереднього керівника — Міністерство вищої освіти України. Та «альма-матер» не захотіла відпускати пасинка, спробувавши позбавити «Шторм» статусів держпідприємства та юридичної особи. Потім, коли це зробити не вдалося, згадали, що закінчується строк дії угоди про оренду приміщення і вирішили виставити непокірних на вулицю, хоч ті справно платили «за квартиру». Коли й тут не вийшло, виставили вимогу: сплачувати КПІ 23 відсотки від загального обсягу науково-дослідних робіт, що означало для КБ прямий шлях до банкрутства. Наступним «аргументом» у боротьбі зі «Штормом» був докір у тому, що КБ наживається за рахунок інститутського обладнання, хоч «штормівці» документально підтверджували, що більшість приладів зношені і давно замінені на нові, придбані на кошти «Шторму».

Був у цій історії і своєрідний хід «троянським конем». Одного дня до осиротілого кабінету директора КБ (господар його, не витримавши «баталій холодної війни», від яких ставало дедалі гарячіше, написав заяву про звільнення за власним бажанням), прийшов новий, призначений всупереч усім статутам і статусам КБ... ректором політеху. Колектив «Шторму» зібрався на збори і двома третинами голосів обрав іншого директора. Протистояння досягло апогею. У «сімейний» конфлікт втрутилися Держарбітраж і Жовтневий райвиконком Києва, які юридично визнали право орендного підприємства «Шторм» на автономне існування.

Сьогодні КБ «Шторм», яке тривалий час вельми успішно працювало на всесильного монстра — військово-промисловий комплекс, не збирається переходити на випуск прищіпок чи новорічних хлопавок. Портфель замовлень, як і в кращі часи, не порожній. Угоди укладено до 1996 року включно, на суму близько 30 мільйонів карбованців за «старими» цінами. Незалежній Україні вже стали і ще стануть у пригоді розробки київських учених-орендарів, зокрема в суднобудуванні, у створенні сучасного озброєння для Української національної армії. Саме в «Штормі» чимало розробок доопрацьовується до серійного випуску. Так що тут люди хліб їдять недарма.

Тим часом протистояння в столичному політесі триває. Проректор з наукової роботи КПІ Михайло Ільченко так коментує ситуацію:

— У Законі про освіту, зокрема в статті 58, зафіксовано, що матеріально-технічна база навчальних закладів (будівлі, споруди, земля) є власністю цих закладів. Мабуть, знаючи, що готується такий Закон, за чотири дні до його прийняття у «Штормі» провели конференцію, на якій вирішили перетворити КБ в орендний колектив. Характерно, що на цьому зібранні були присутні аж 49 осіб з майже 500 співробітників конструкторського бюро. Керівництво КБ не погоджується на жодну пропозицію КПІ. Тому Вчена рада інституту зобов'язала ректора не продовжувати договір на оренду корпусу, тим більше, що «Шторм» зареєстрований за іншою юридичною адресою. Інститут є державною установою, головне завдання якого — підготовка кадрів високої кваліфікації. Те ж, що робить керівництво «Шторму», не що інше, як намагання, користуючись ситуацією, захапати державне у власні руки. Цьому має бути покладено край. Закон про освіту діє.

Але в Україні діє й інший закон, який захищає новонароджених орендарів. Тих, хто хоче і Україні прислужитися і пристойно заробляти. Орендарі хочуть єдиного — щоб їм не заважали.

Важко вглядіти в цьому затяжному конфлікті вагомі причини його продовження. Швидше за все, триває двобій амбіцій, шторм у склянці води. Тож чи не краще нарешті знайти прийнятний для всіх компроміс, щоб не потерпала від такого «шторму» спільна справа?!

Ірина НАГРЕБЕЦЬКА,
депутат Жовтневої районної Ради народних депутатів міста Києва.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України» по Рівненській області.
Телефон корпункту в Рівному: 2-21-30.

Економіка абсурду

СУВЕРЕНІТЕТ... ТРУБИ

ВЖЕ й прислів'я на основі сьогоднішнього бензинового дефіциту народилося: «Не дасть Іван, то дасть Іран». Це зайвий раз свідчить про невичерпний оптимізм українців. От би ще навчитися трохи уперед заглядати. А то недарма один єврей зітхав: ех, мовляв, якби мені той розум тепер, що в мужика потім!

Останнє стосується і цієї невеликої розмови. Про трубу. Точніше — про нафтопровід із застійною назвою «Дружба», який перепомповує нафту через територію України за маршрутом Мозир — Броди — Держкордон. І робить це досить справно протягом ось уже майже тридцяти років. А обслуговували «трубу» спеціалісти Рівненського підприємства по транспортуванню нафти. Чому мовиться у минулому часі? А тому, що лише 13 лютого цього року міністр промисловості України В. Гладуш своїм рішенням поділив провід на частини. Рішення було прийняте, здається, на догоду львів'янам, які частину труби, що проходить по території їхньої області, оголосили «суверенною».

Проллємо, так би мовити, світло. За часів покійного СРСР таких структурних підрозділів, як Рівненське підприємство, у системі нафтопроводів «Дружба» було п'ять. І всі вони підпорядковувались Львівському виробничому об'єднанню. Коли ж Союз наказав довго жити, об'єднання було переведено до Брянська (чотири підприємства — російські). Львів'янам переїздити до Росії немає резону, там і своїх чиновників вистачає, а керувати, окрім рівненців, більше ніким. Тож, щоб якось залишитися при ділі, вирішили створити своє підприємство.

Якщо дивитися з позицій обивательських, то крок львів'ян (а разом і державного міністра) зрозуміти можна — людям десь треба заробляти на хліб насущний. Якщо ж глянути з точки зору економічної, то цей поділ не витримує ніякої критики. За довгі роки в Рівному створено потужну базу для обслуговування, поточного ремонту і профілактичних робіт на об'єктах нафтопроводу, склався колектив висококваліфікованих спеціалістів. На підприємстві існує єдина система автоматизованого управління і контролю за технологічним процесом всього нафтопроводу з центрального диспетчерського пункту. Задіяно багато складної і дорогої техніки...

А у Львові тим часом для обслуговування «суверенної труби» є лише «контора» і понад сотню столоначальників.

Отже, у Рівному висококласних спеціалістів треба буде викидати на вулицю, а у Львові їх шукати. Рівненську базу використовувати невідомо для чого, а у Львові, витрачаючи нові мільйони, починати її створювати.

Якщо піти таким шляхом, то треба «суверенізуватися» й житомирцям, через землі яких теж пролягає нафтопровід, і закарпатцям. А далі можуть заповзятися й окремі райони, більше того — сільради. Мати шмат власної труби — це щось та означає!..

...Недавно народний депутат України Володимир Яворівський розповідав, як дбайливі люди, справжні патріоти своєї землі навіть у боротьбі проти чорнобильського лиха намагаються зберегти кожну народну копійку. Про необхідність ощадливості говорять і народні депутати В'ячеслав Чорновіл (Львів) та Володимир Пилипчук (Рівне). Можливо, вони хоча б у перерві між засіданнями погомоніли б про це з представниками уряду?

НЕ ВСЕ У РІВНОМУ РІВНЕ

Коротко

● З метою підвищення надійності роботи на Рівненській АЕС розпочато модернізацію устаткування. Від трудового напруження, припускають місцеві аналітики, в робочому кабінеті заступника головного інженера станції загорівся кондиціонер. Вогонь перекинувся й на три сусідні кабінети адмінкорпусу. На роботу станції пожежа не вплинула.

● Повсюдно виробничники кричать «Гвалт!», а на Костопільському склозаводі не тільки не знизили обсяги виробництва, а, навпаки, нарощують їх. «Крутитися треба»,— коротко пояснює секрет успіху Андрій Филимонюк. Прохачам і вимагачам усіх рівнів варто б поїхати до Костополя за досвідом.

● У Рівному, вперше в Україні, старанням фірми «Азалія», що працює при місцевій організації письменницької спілки, видано збірку творів Олени Теліги «Найгостріше слово — Україна». Олена Теліга й Влас Самчук працювали в Рівному на початку 40-х років у газеті «Волинь». На місці, де колись стояв будинок редакції, відкрито меморіальну дошку.

Техніка до весни готова, пальне не потрібне...

Фото Івана КОРЗУНА.

А ВОНИ ЛЯКАЮТЬ ГОЛОДОМ

Мало не на нелегальний спосіб життя доводиться переходити голові Рівненського обласного об'єднання «Сортонасіннєовоч» Анатолію Коноплястому. Дзвонять, перестрівають на вулиці, беруть приступом робочий кабінет: «Дай насіння!» А до насіннєвих ларків люди займають чергу з ночі.

— І це тоді,— каже Анатолій Павлович,— коли до трьох існуючих додали ще два ларки в обласному центрі, є вони в усіх районах.

Дадуть більше молодняка існуючі інкубатори, введено в дію нові.

— Зокрема,— уточнює генеральний директор об'єднання Олексій Попко,— велику кількість курчат, качат і гусят продадуть колгоспам і населенню новозбудовані інкубатори у Березнівському, Млинівському та Володимирецькому районах.

Беруть люди землю (погано, що не скрізь її дають), селяни збільшують присадибні ділянки, городяни будують дачі... У Рівному, наприклад, стільки бажаючих взяти кілька соток під город, що Валентин Васильчук, який займається реєстрацією заяв, втратив лік.

А недоброзичливці, ті, хто плаче за вчорашнім, лякають нас голодом. Та коли в українця є під ногами бодай клапоть землі, він і сам проживе, і ледащого прохача нагодує.

Черги за насінням — це наближення весни надії нашої...

Коротко

● Сарненський міськвиконком видав чотирьом членам тамтешнього осередку УРП посвідчення на право перевірки роботи підприємств торгівлі та побуту. А що, коли включаться в «інспекторську діяльність» члени усіх інших політичних партій і рухів?

● Фермери самі готові запрягатися в плуг, відгодована в колгоспах худоба перестоює, а на Дубенському м'ясокомбінаті почали виготовляти консерви з... конини. Щоб хоч якось врятувати становище, двоє вірогідних членів майбутнього районного товариства захисту тварин врятували одну конячу силу тим, що викрали її з ферми колгоспу «Прогрес». Спосіб, звичайно, не з найкращих, та все ж...

● Відомий в Україні майстер велосипедних гонок Олег Чужда з Дубна підписав на два роки контракт з іспанською професійною командою «Сеур». Нині до послуг Олега та його сім'ї — вілла на березі моря. Вчімося їздити на велосипеді!

● З Яворівського гранкар'єру в Рокитнівському районі викрадено 150 шпал. Хто побачить початок будівництва приватної залізниці, наберіть 02...

Реалії

ТІКАЙМО З ЧЕРГИ!

РІВНЕНСЬКІ газети випустили цілий пучок критичних стріл у директора місцевого льонокомбінату Георгія Сіпайла. Ні, не за те, що виробів з льону не знайти на прилавках місцевих крамниць — текстильники навіть за цієї неймовірної скрути, коли економіка України «впала в маразм», працюють досить ефективно. Тоді за що ж? А за автомобілі, за «Жигулі».

Але — дещо детальніше. За модним нині бартерним обміном комбінат одержав з-за кордону автомобілі — не «Мерседеси» і не «Рено», а склепані на Волзі ВАЗи. І, як на теперішні часи, за сміхотворною ціною — якихось двадцять тисяч «дерев'яних» за штуку. Можете уявити, який нервовий ажіотаж охопив колектив підприємства. Як розподілятимуть? Кому надаватимуть перевагу? Люди бігали по кабінетах, кожен намагався довести начальству, що саме він законний претендент на авто. Скінчилося все невеличким страйком і тисячами явних і затаєних образ...

За льонокомбінатівською у пресі прогриміла «меблева справа». Мовляв, сякий-такий директор об'єднання «Меблі» Василь Рощик продавав без черги гарнітури.

Постійно з'являються на сторінках газет й інші «викриття»: там поза чергою комусь дали квартиру, тут — місце в дитсадку, ще десь — холодильник новітньої марки...

А тепер задамося запитанням: як навіть наймудріший з мудрих зміг би на тому комбінаті справедливо розподілити чотири десятки автомобілів серед п'яти тисяч чоловік? Дати «рядовим», багатодітним матерям? Так все одно лише якусь жменьку охопиш.

А як задовольнити кількома наборами меблів (хай навіть десятками, хай сотнями) чвертьмільйонне місто?

— А треба за чергою,— підказують нам ті, що все знають.— Щоб по справедливості.

Черга означає справедливість. Такий абсурд утвердила в нашій свідомості диявольська більшовицька система. І блискучий інженер, розум якого ночами б'ється над новаціями, і п'яниця — сантехнік, і злодійкуватий сторож — усі ставайте в одну чергу за житлом, за дитсадком, за гарнітуром. Вчився ти чи справляв ліньки, благородний ти талант чи бездарний нікчема — «все равны в обществе социальной справедливости».

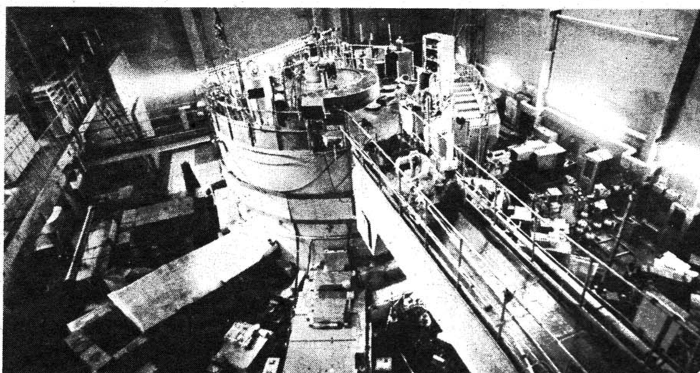
Де ще в світі можна зустріти подібне? У вільному світі, де давно й неухильно править здоровий глузд, не «виділяють», не «відпускають», не «дають». Там продають і купують. Заробляють гроші і купують — квартири, автомобілі, яхти, літаки... І нікого там не притягують до відповідальності за порушення черги. Бо її, черги, просто не існує.

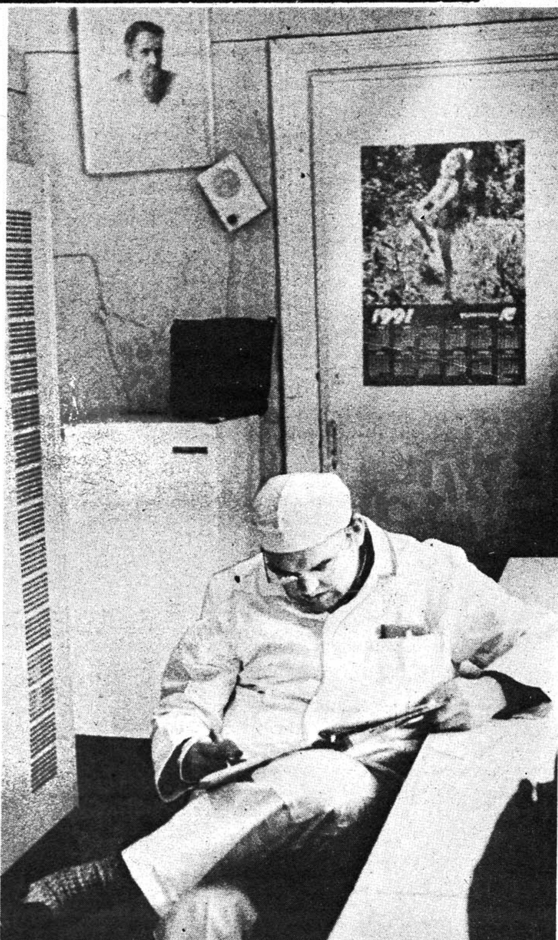
Але це розмова довга. Наше ж завдання скромніше — сказати любим співвітчизникам: не заганяймо одне одного до черги, а тікаймо з неї. До поля, до верстата, до власної майстерні, власного магазину, кафе, пивного бару, салону краси, плавбасейну, власної бензоколонки... І тоді не буде черг. І не буде скарг. І зникнуть мільйони столоначальників, які «відпускають», розглядають скарги...

Хтось не вірить? Тоді поставте собі запитання: чому, коли стоять без бензину колгоспні автомашини, державні таксі й автобуси, приватні таксисти їздять вдень і вночі? Чому, коли державне й колгоспне будівництво паралізоване через нестачу матеріалів, особисті дачі й котеджі ростуть, мов гриби після дощу? Не маючи ні фондів, ні лімітів, де беруть ці люди бензин, цеглу, цемент і шифер? «Ну, там...».

Нам, у тому числі й журналістам, потрібно ні мало ні багато — повернути мізки на сто вісімдесят градусів: не стежити один за одним, аби хтось не прорвався без черги, а працювати. І не слухати «провидців» з партноменклатурною виправкою, які нас постійно залякують голодом і всезагальним хаосом. Пораджу: загляньте до квартири чи в ощадну книжку того, хто найбільше кричить про біду — і все стане зрозумілим...

А з черги треба тікати. Негайно. Тікаймо з держави нероб і злодіїв у державу господарів!

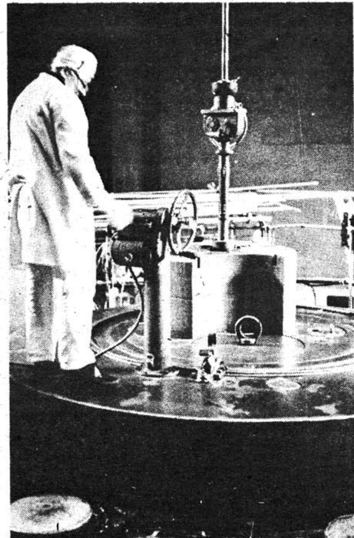

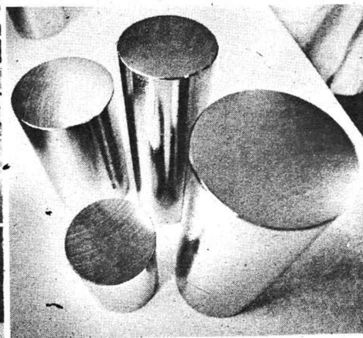

ЧАЮВАННЯ БІЛЯ РЕАКТОРА

За день до нашого приїзду тут відзначали тридцять другу річницю з дня запуску дослідного реактора. На щастя чи на жаль запустили — судити тепер, після 26 квітня 1986 року, коли «мирний атом» непрохано прийшов у кожен дім української родини, дуже нелегко. Втім, в Інститут ядерних досліджень ми приїхали для того, щоб щось почути про славнозвісний кремній, який сьогодні називають «українською нафтою».

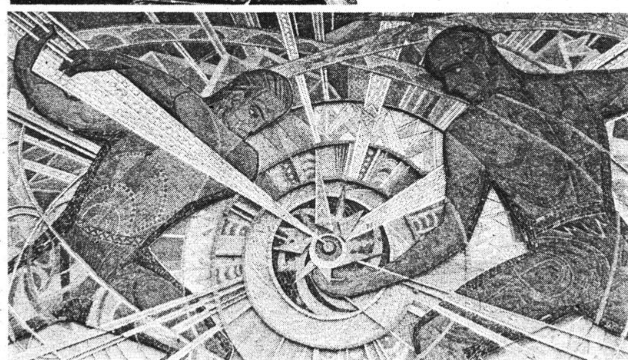
Так склалося, що 90 відсотків підприємств електронної промисловості Росії нині використовують кремній, кристали якого вирощують лише в Запоріжжі та Світловодську і опромінюють за унікальною технологією, розробленою науковим колективом Інституту ядерних досліджень АН України. По суті, наша держава є монополістом у «кремнієвому бізнесі», отже, має «краник», аналогічний російському «нафтовому». Однак перекривати його поки що ніхто не збирається.

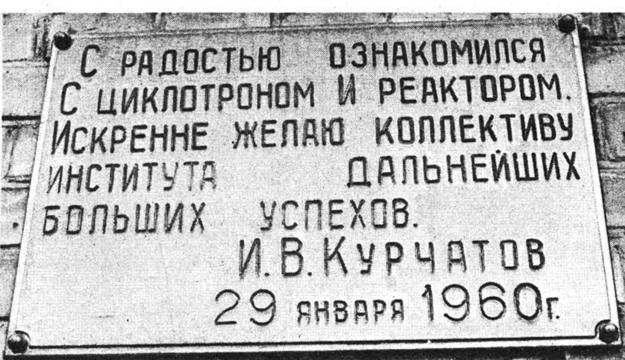
Не так давно київські фізики розробили унікальні радіофармакологічні препарати. Примірош, технецій дає можливість у сотні разів зменшити дозу опромінення, яку ми одержуємо під час діагностування за допомогою флюорографії. Однак, як здавна у нас повелося, винахід нікому, крім самого автора, не потрібний. Міністерство охорони здоров'я навіть не потурбувалося відповісти на листи-пропозиції інституту.

Гордяться науковці і своїм методом лікування злоякісних пухлин головного мозку за допомогою фільтрованих нейтронів, і новою технологією стерилізації медичного інструментарію. «Мабуть з півроку тому одне з малих підприємств МОЗ привезло ортопедичне приладдя для такої стерилізації,— розповідав Валерій Шевель, начальник служби радіаційного контролю реактора,— але й досі медики не забирають готову продукцію».

А тим часом «золотий запас нації» розпиває чаї, розмірковуючи про своє життя-буття: реактор два місяці на профілактиці, платня — символічна, нові технології нікому, крім хіба що чехо-словацьким та німецьким фірмам, у цій державі не потрібні...

Катерина КІНДРАСЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ІТАЛІЯ — ЦЕ ПОРУЧ

Міжнародна асоціація «Схід — Захід», відділення якої нещодавно відкрито в Україні, заснована два роки тому в італійському місті Вероні. Серед фундаторів — народні банки і торгові палати Верони, Віченци та Бреша, промислові й сільськогосподарські фірми Північної Італії. З українського боку ввійшли такі організації, як «Київголовбуд», «Укравтосервіс», Спілка малих підприємств України, НВО «Темп».

Мета асоціації — сприяти розвиткові взаємозв'язків між двома країнами в галузях економіки, науки і культури.

Днями в Києві перебував президент асоціації пан Бертелліні. Про перспективи діяльності асоціації в Україні йшлося в інтерв'ю нашій газеті.

— Пане Бертелліні, ви мали зустрічі з міністрами, керівниками підприємств, діловими людьми. Як реагують на ваші пропозиції? Чи маєте ви підтримку?

Гості України

— Передусім я прагну до порозуміння. Адже це чи не найголовніше: з'ясувати пропозиції, можливості, визначитися з методами, засобами, завданнями. Щодо ваших керівників, то можу сказати: вони мають чітке уявлення про ситуацію в країні. Однак в більшості випадків їм поки що погано вдається розв'язувати невідкладні гострі проблеми. Можливо, тому, що проблем надто багато.

— І саме на цьому надзвичайно складному етапі ми й потребуємо допомоги. Але, наскільки мені відомо, економічна програма вашої асоціації «пробуксовує». Що, не хочуть у нас вкладати грошей?

— Справді, економічні зв'язки налагодити найважче, і на теперішньому етапі вони існують тільки на рівні обміну інформацією. Я розумію, що нині у вас замкнуте коло проблем. Його треба розірвати. І насамперед це справа держави — зробити так, щоб люди хотіли працювати.

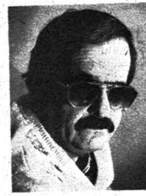
— Чи не могли б ви, пане Бертелліні, сказати кілька слів про плани асоціації на майбутнє?

— Планів багато. Ми складаємо програми співробітництва. Асоціація розширюється. Вже відкрито її відділення в Римі та Мілані. У італійців зацікавленість Україною надзвичайна.

Офіційна презентація Міжнародної асоціації «Схід — Захід» в Україні відбудеться у травні. Цій події буде присвячено й концерт, в якому візьмуть участь Анатолій Солов'яненко і знаменита італійська співачка Катя Річереллі.

Олена ПОНОМАРЕВА.

Подія тижня: коментар редактора міжнародного відділу

МАЄМО ЧЕСТЬ, ПАНОВЕ!

Цього тижня Україна стала членом Північноатлантичної ради співробітництва.

Принциповий характер цієї події зумовлюється не тільки і навіть не стільки фактом того, що нас «ще кудись прийняли», отже, вчергове визнали суверенітет України, а тією обставиною, що згаданий інститут — улюблене дітище НАТО, «народжене» в результаті роботи тогорічної сесії цього союзу.

Недавно абревіатурою «НАТО» в СРСР лякали дітей. При цьому навмисно «забували», що Північноатлантичний блок — це не тільки могутні збройні сили, а й усталена система міждержавних політичних консультацій (усі рішення там приймаються тільки консенсусом!), широкий терен науково-технічного співробітництва, спільна діяльність у галузі екології тощо.

Отже, віднині Україна як член Північноатлантичної ради співробітництва може взяти участь у представницькому форумі для обговорення широкого комплексу проблем, активно сприяти процесові зближення взаємовідносин НАТО — Східна Європа.

Звичайно, факт цей важливий і самолюбство наше тішить. Проте хотілося б, щоб колишня, різко негативна риторика щодо НАТО не змінилася стопроцентно райдужними оцінками наших перспектив, висуванням недосяжних завдань і цілей. А таке подеколи трапляється. Зокрема, автор цих рядків став свідком «шапкозакидательських» настроїв з боку деяких представників громадськості (зокрема, й депутатського корпусу Верховної Ради) під час недавнього візиту в Україну генерального секретаря НАТО М. Вернера. Не скажу, щоб настрій «хочемо все і сьогодні» панував, але відчувався він досить виразно. І доводилося віддзначати дипломатичну майстерність цього «імперіаліста», який тактовно дистанціювався від спроб набитися йому (і НАТО в цілому) у політичні брати і випросити бодай щось «економічне».

Звідки це в нас? Свідомо вживаю термін «нас», оскільки сам недавно плакався у жилетку високопоставленим візитерам з Інформаційного агентства США на предмет відсутності у редакції комп'ютерів (у потаємній надії на допомогу). Чи тільки від бідності? Так, зубожіємо. І — просимо. Просять усі, на будь-якому рівні. Директор заводу готовий душу продати за агрегат або «ноу-хау», один з керівників держави просить у зарубіжного гостя гербіциди, а той у відповідь пояснює, що має відношення до міждержавного політичного руху (до речі, соціалістичного, тобто нами, за ідеєю, затаврованого), але аж ніяк не до сільського господарства. Втім, якби навіть і був аграрієм, то, як соціал-демократ у своїй державі належить до опозиції, отже, вплинути на уряд, щоб той щось «дав», не може...

Ні, мабуть, не лише від бідності наша рука автоматично простягається у благальному жесті при появі заможного іноземця. Звичайно, злидні з рахунку не скинеш, але головне, напевне, в утриманському менталітеті, дбайливо виховуваному в наших душах протягом семи десятків років. От і виходить, що, ставши суверенними, однією рукою вичавлюємо з себе раба, а другою побираємося.

До речі, «вони» це чудово розуміють. Тому й не панькаються. Їде до Києва посол, який штаб-квартиру має у Москві, а в Україні акредитований за сумісництвом. Це — якби наш посол був акредитований в Австралії і на Самоа. Але ж понад п'ятдесятимільйонна Україна з її геостратегічним становищем у центрі Європи і потужним потенціалом — не Самоа (при всій нашій до нього повазі). Проте на все це воліємо уваги не звертати. Краще вмитися сльозами радості: дивись, хто до нас приїхав!

Цей коментар мав за мету нагадати всім нам невмируще кредо справді вільних людей: маємо честь, панове!

Володимир САВЦОВ.

Власкори повідомляють

Мінськ

ВІТЕБСЬК — СТОЛИЦЯ... СРСР?

Про те, що Вітебськ стане невдовзі столицею Білорусі, заявив відомий астролог Павло Глоба. Можливо, він матиме рацію. Адже група колишніх парламентаріїв Союзу, а також деякі представники депутатського корпусу Вітебщини висловилися на підтримку скликання 17 березня з'їзду народних депутатів СРСР і запропонували провести його саме у Вітебську. Отже, може бути, одного дня вітебчани прокинуться жителями столиці... СРСР. А чого на світі не буває?

Віктор ХОРОШКО.

Душанбе

РОЗКОЛ У СТАНІ ДЕМОКРАТІВ

Про незгоду з позицією свого лідера Шодмона Юсупова заявили п'ять значних діячів Демократичної партії Таджикистану. На відміну від нього, вони виступають за конструктивне співробітництво з Президентом республіки Набієвим. Економічна криза й політична нестабільність поставили республіку, як вважають автори заяви, на межу голодного бунту й громадянської війни. У таких умовах Демократична партія повинна допомагати законно обраній владі і зробити все для зміцнення суверенітету Таджикистану.

Поява цього документа фактично означає розкол у стані демократів, що вірогідно призведе до послаблення їхнього впливу, який і без того був незначний, на відміну, скажімо, від впливу ісламської партії «Відродження», яка активно набирає очки.

Юрій КУШКО.

Алма-Ата

ПІДЛОГОВИЙ ГОДИННИК — РІЧ ПУТНЯ

У столиці Казахстану підписано протокол-намір про ділове співробітництво між казахстанськими підприємцями й фірмою «Себунг Компані Лімітед», яка спеціалізується на виробництві й налагодженні рекламного антуражу. Партнерів з Кореї цікавить насамперед казахстанська сировина. Найзаманливіша пропозиція з їхнього боку для казахстанців — зробити підлоговий годинник з дерева, обрамувавши його металевими деталями з Кореї. Що ж, підлоговий годинник — річ путня, хоча й не головна.

Тетяна КОСТІНА.

Фотофакт

Недавно в нашому житті з'явилося нове явище — магазини, що працюють за музейним принципом: йди і дивися. Як от колишній «союзний розподільник» — московський ГУМ а нині акціонерне товариство «Торговий дім «ГУМ». Зрозуміло, що майже все в ньому відтепер за конвертовану... Отож і бродить між прилавками колишній радянський народ, витріщивши очі на заморські товари, мов та лисиця на виноград. А імпортна реклама — на них з німим подивом: що ці люди тут загубили, чи, може, втратили?

Знімок ІТАР — ТАРС.

ПАРЛАМЕНТАРІЇ НЕ СКАРЖАТЬСЯ

Польську громадськість не перестає хвилювати питання про привілеї. Після прийняття сеймом постанови про необхідність боротьби з корупцією в державному апараті у пресі знову з'являється багато публікацій на тему: де, що і за яку ціну купують міністри, скільки на місяць одержують працівники президентської канцелярії, що їдять польські парламентарії.

Щоб угамувати пристрасті, керівництво парламенту відкрило доступ у два ресторани, їдальню й буфети сейму журналістові Польського агентства преси (ПАП) Збігнєву Кшижановському. Два дні кореспондент ходив по кухні, оглядав обладнання, розмовляв з персоналом, вивчав меню і, нарешті, видав на-гора продукцію під назвою «Що їдять, п'ють депутати й сенатори».

А як у них?

«На кухню ведуть вузькі, круті сходи, з яких легко можна впасти,— пише польський журналіст.— У самій кухні також відгонить старизною. Видно, що каналізаційних труб давно не торкалася рука сантехніка, у двох електричних печах працюють тільки три камери з шести, з трьох електричних казанів діє один. Добре, що є хоча б газ». Чесно кажучи, сказав при зустрічі Збігнєв Кшижановський,— я був здивований цією бідністю.

Для задоволення апетиту 460 депутатів сейму і 100 сенаторів щомісяця переробляються тонни м'яса. У день засідань вони з'їдають близько 80 кілограмів м'яса, 25 кілограмів різних копчень, 300 кілограмів сосисок, випивають 230 літрів кави й чаю, 30 літрів молока і 2.500 пляшок пива. З алкоголю популярна горілка, особливо таких марок, як «столична», «московська», а також коньяки, вино, шампанське. Найпопулярнішими в меню є різні супи, зрази з телятини, свинячі відбивні з капустою. Кухарі не скаржаться й у тих випадках, коли клієнти прохають зробити блюдо за спеціальним замовленням. Правда, ціна буде зовсім іншою.

До речі, про ціни. Чи користуються парламентарії якими-небудь привілеями? На жаль, так. Одна справа — прийняти постанову про ліквідацію усіх привілеїв, властивих державним чиновникам колишньої комуністичної диктатури, засудити їх. Інша справа — не гребувати ними, коли йдеться про власну кишеню. «З'ясовується, — зауважує репортер ПАП,— розмови про те, нібито обранців народу тут балують, певною мірою відповідають дійсності».

То скільки ж коштує обід у парламенті? Для депутата сейму чи сенатора, які одержують в середньому на місяць п'ять мільйонів злотих (близько 460 доларів США), закуска, перша і друга страви обійдуться в 50 тисяч.

А як справи з цінами для простих смертних у міських державних і приватних ресторанах, кафе чи їдальнях? Приїхав до мене на гостину старий знайомий. Вирішили пообідати в затишному кафе для театралів, що на вулиці Литевській у центрі Варшави. Тут готують смачно і беруть недорого. Так ось: замовили ми два овочеві салати, з'їли по півтарілки горохового супу, котлетки з картоплею-фрі й випили по склянці чаю. Коли усміхнена офіціантка принесла рахунок, виявилося, що ми проїли 211 тисяч злотих (близько 19 доларів).

Владас БУРБУЛІС.

Варшава.

Експрес-новини

Міністр закордонних справ Китаю Цянь Ці Чень і голова Комісії європейських співтовариств Делор обговорили на зустрічі в Брюсселі перспективи економічного та політичного розвитку азіатських країн СНД. За словами представника КЄС, китайський міністр представив цікавий аналіз подій у цих державах, деталі якого, правда, не оголосили. Під час бесіди Делор наголосив на стурбованості Європейського співтовариства проблемою прав людини та політичних репресій у Китаї.

* * *

Спеціальний посланник ООН Венс висловив надію, що миротворчі сили ООН у складі 14 тисяч військовослужбовців повністю розмістяться в Югославії до кінця квітня.

* * *

За повідомленнями чилійських газет та офіційних представників Німеччини, уряд Чилі намагається переконати керівника колишньої НДР Хоннекера у необхідності повернення на батьківщину. Незабаром до Москви прибуде заступник постійного представника Чилі в ООН, який має визначити умови такого повернення.

* * *

Близько двадцяти лідерів соціалістичних партій різних країн зібралися в Мадриді на дводенну нараду для обговорення «перспектив демократичного соціалізму». Керує зустріччю колишній канцлер ФРН Брандт.

* * *

Президент Сирії Асад засудив Сполучені Штати Америки за галас, який вони підняли з приводу можливої доставки північнокорейських ракет СКАД до Сирії та Ірану. Асад заявив, що його країна й надалі імпортуватиме необхідну їй зброю, незважаючи на будь-які обставини.

* * *

Учора в Стамбулі розпочалася нарада предстааників православних церков світу з проблем церковної єдності й конфлікту з Ватиканом у зв'язку з діяльністю римсько-католицької церкви по розширенню свого впливу у Східній Європі.

* * *

Іранське керівництво дозволило представникам Міжнародного комітету Червоного Хреста зустрітися з іракськими військовополоненими, захопленими під час ірано-іракської війни. За словами офіційного представника Ірану, військовополонені запросили політичного притулку в цій країні, побоюючись можливого покарання після повернення додому.

Болгарський калейдоскоп

Президент Болгарії Желев різко засудив наміри тридцяти дев'яти депутатів правлячого Союзу демократичних сил вивести національну службу розвідки з-під президентської опіки і підпорядкувати її міністерству внутрішніх справ. У офіційній декларації Желев заявив, що це «шлях до повернення поліцейської системи колишніх державних структур». Президент сказав, що в разі необхідності звернеться до народу за підтримкою.

* * *

Мерія Софії вирішила знести пам'ятник Радянській Армії в центральному парку. За попередніми підрахунками, ця акція обійдеться в шість мільйонів левів. А от батьки Пловдива, другого за величиною міста Болгарії, відмовилися демонтувати пам'ятник «Альоша» на місцевій горі, мотивуючи це браком коштів.

* * *

Якщо болгарський уряд підпише договір з англійською фірмою «Ровер», то військові заводи в місті Тирговіште випускатимуть протягом року понад 46 тисяч автомобілів марки «Маестро Клебмен-дизель». «Ровер» братиме собі 50 відсотків продукції, а решта залишатиметься в Болгарії. Англійці готові вкласти в цей бізнес 120 мільйонів доларів.

* * *

У місті Добріч (північно-східна Болгарія, колишній Толбухін) «Таврія» коштує до 20 тисяч левів (близько 800 доларів). Продає українські автомобілі тутешня фірма «Булвіа», яка має наміри відкрити магазини також у Шумені, Бургасі, Пловдиві та Софії.

* * *

На запитання, яку іноземну мову повинна вивчати ваша дитина, 69 відсотків жителів Софії відповіли — англійську. Німецькою та французькою мовами цікавиться відповідно 8 і 7 відсотків. Російську мову бажає знати тільки 1 відсоток.

* * *

За обіцянку влаштувати на роботу в Австрії українець Богдан Кавазюк брав з габровців 2 тисячі левів та 100 марок. Вербування пройшло вдало й у містах Севлієво та Казанлик. Однак, коли перша група прибула на австрійський кордон, її просто повернули додому. Віза виявилася недійсною. Скільки легковірних болгар попалося на гачок шахрая, поліція не знає. Ведуться пошуки Кавазюка.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.
Софія.

Вісті з прикордоння

Благодійний фонд «Закарпаття»

Його засновано в угорському місті Мішкольці з ініціативи члена парламенту Угорщини від Союзу вільних демократів Гейзи Лаборці. За словами депутата, фонд використовуватиметься для підтримки не тільки угромовних, а й усіх жителів Закарпатської області України. Найвірогідніше — для фінансування конкретного регіонального об'єкта.

Днями філіал фонду відкрито в місті Ніредьгазі. На урочисту презентацію прибув член його кураторії Президент Угорської Республіки Арпад Гьонц, який, говорячи в привітанні про розвиток міжнаціональних відносин у Східній Європі, наголосив, що гідною для наслідування моделлю у цій справі може служити Україна, а найбільше її західна область — Закарпаття.

В церемонії також взяли участь народні депутати України В'ячеслав Чорновіл та Віктор Ведь. Перед учасниками зібрання виступили з концертом відомі митці Ужгорода.

Зростає невдоволення

дедалі ширшим залученням дешевої робочої сили із Закарпаття серед окремих верств населення Чехо-Словаччини, насамперед безробітних. Вони бачать у прикордонних заробітчанах небезпечних конкурентів, які посягають на їхнє законне право — право на працю.

Микола ГОРВАТ.

З УКРАЇНОЮ РАЗОМ

З перших вуст

Киргизстан у своїй політиці першорядну увагу буде й надалі приділяти зміцненню й розширенню зв'язків з колишніми союзними республіками, тепер державами СНД. И Україна у цьому списку посідає одне з перших місць, заявив в інтерв'ю для «Голосу України» новий прем'єр-міністр Киргизстану Турсунбек Чингишев вже наступного дня після затвердження його на цій посаді на сесії Верховної Ради республіки.

«Насріднить не тільки пам'ять про минуле і значний внесок посланців України у розвиток економіки й культури Киргизстану, але ще більше — сучасне. Адже й сьогодні у республіці проживає чимало українців, багато з яких посідає відповідальні посади у різних сферах народного господарства, збагачують культуру народу Киргизстану. А крім того, обидві республіки з'єднують міцні економічні зв'язки, які значно зміцнилися після укладання Договору про дружбу і співробітництво, а також угоди про взаємне постачання продукції на 1992 рік. Цей документ передбачає розвиток прямих зв'язків між підприємствами республік незалежно від форм власності. Нові перспективи відкриваються для співробітництва й з підписанням на недавній зустрічі у Мінську низки економічних документів.

— Не бачу нічого, — сказав на закінчення Т. Чингишев, — що могло б якось розділити у майбутньому наші держави. Навпаки, є всі підстави вважати, що після знаходження Киргизстаном й Україною незалежності, взаємодії між республіками розширюватимуться, приносячи користь нашим народам».

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

У НАС І «ЗЕЛЕНОГО» ЛИХОМАНИТЬ

Парадокси часу

За останні два тижні курс долара в Литовському банку впав зі 100 до 65 карбованців. Відповідно реагує і «чорний ринок», де за валюту платять стільки ж, скільки і в банку.

Це перший факт такого різкого знецінення долара. Пояснити його досить важко. Скупники валюти на «чорному ринку» вважають, що головна причина — це гостра нестача готівки в Литві. Таке пояснення найбільш вірогідне. Бо протягом останніх 5—6 місяців різко зросли ціни, заробітна плата. А домовленості з Росією, яка зараз контролює емісію карбованця, про постачання необхідної кількості грошових знаків досягти не вдалося.

Становище стало катастрофічним. У деяких районах Литви до кінця лютого не могли видати зарплату за січень. А в результаті — несподіваний «удар» по долару. Нині навіть ті, хто безпосередньо займається скупкою валюти, не ризикують робити які-небудь прогнози...

Ситуація повністю залежить від Литовського банку. Якщо йому не вистачатиме карбованців, курс падатиме й надалі. Вже деякі газети прогнозують, що скоро за один долар США платитимуть 40—50 карбованців. Хоча це, на мою думку, нереально. А поки що доводиться констатувати ще один парадокс нашої дійсності: ціни — вгору, долар — униз.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

Актуально

Позавчора під час прес-конференції Президент України розповів, що до нього зателефонував Голова Верховної Ради Азербайджану Ягуб Мамедов і повідомив про початок великомасштабних бойових дій проти цієї республіки з боку Вірменії. Азербайджанський керівник попросив захисту від агресії. Л. Кравчук доручив експертам з'ясувати ситуацію в районі конфлікту.

Ми також вирішили дізнатися про становище в Нагірному Карабасі і зв'язалися з нашим власним кореспондентом у Баку Ровшаном Алієвим. За його словами, вночі з 11 на 12 березня розпочалися масовані атаки вірменських сил на Агдам. Після обстрілу міста з артилерійських установок типу «Град» і «Кристал» там почалася пожежа. З обох сторін є велика кількість жертв. В той же час триває блокада вірменськими формуваннями міста Шуші. Повітряним шляхом з Єревана до Ханкенді (Степанакерт) прибувають нові підрозділи вірменських сил. За підрахунками азербайджанської сторони в бойових діях беруть участь 20 тисяч чоловік.

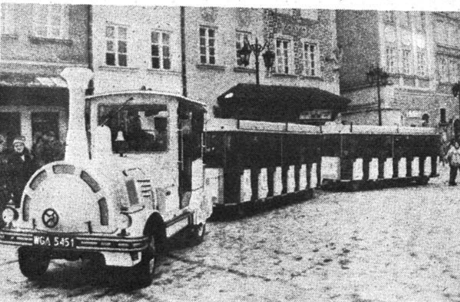
Підготував
Тарас ПЕТРІВ.

Погляд

«НЕЗАЛІЗНИЧНИЙ ПОТЯГ»

Цей невеличкий потяг, розрахований на 60 пасажирів, мандрує вулицями старої Варшави. Зробили його спеціально для туристів, особливо для тих, хто вже стомився від пішохідних прогулянок, але не втратив бажання продовжити ознайомлення з пам'ятками старовини польської столиці.

Фото ЦАФ — ТАРС.

Інформ-шоу

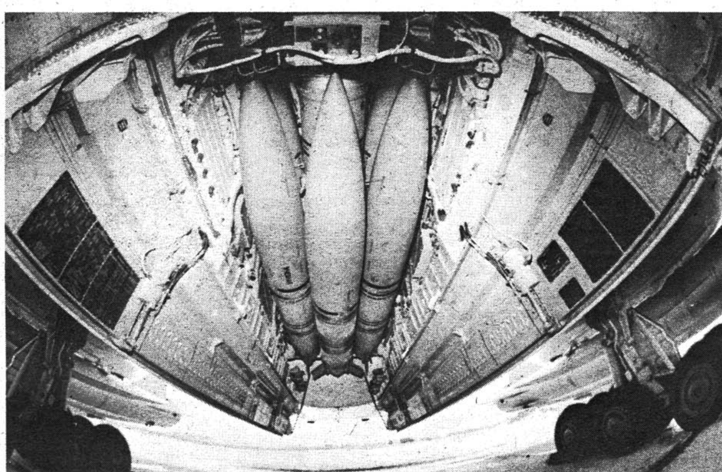
ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ РАЦІОН

Скільки часу американці гають біля телевізора? Відповідь на це запитання дає дослідження, що його провело одне з рекламних агентств США. Згідно з його результатами в середньому населення Сполучених Штатів просиджує біля «блакитного екрана» 30 годин на тиждень (це вдвічі більше, ніж десять років тому).

Дослідження, проведене з допомогою підключення комп'ютерів до чотирьох тисяч телеприймачів у різних куточках країни, виявило, що 62 відсотки американців передплачують канали кабельного телебачення, а 77 відсотків користуються для перемикання програм дистанційним управлінням. Жінки більше, ніж інші категорії населення, гають часу біля телеекранів. У середньому цей показник дорівнює 32 годинам. Найменше дивляться телепрограми діти. Вони проводять за цим заняттям 23 години на тиждень.

ЗА «ПІНКЕРТОНАМИ» — МАЙБУТНЄ

У дочки делійського бізнесмена Лакшмі Кумар зникли коштовності. Поліція встановила, що пограбування будинку не було і служниця до злочину не причетна. Підозра впала на трьох університетських подруг Лакшмі, які перед цим побували у неї вдома. Втім, інспектор поліції дав зрозуміти, що шансів на успіх у розслідуванні цієї справи практично немає. Тоді знайомі порадили Лакшмі звернутися до приватного детектива. Через два тижні той повідомив замовниці, де злодійка зберігає її коштовності і кому вже встигла продати частину з них. Тепер уже й поліції було нескладно віддати злодійку до рук правосуддя.

ХРОНІКА ПІКІРУЮЧОГО «БЕКФАЙЄРА»

ОФІЦИНА назва цього району Полтава-4. Для ясності уточнимо — це містечко у місті. А щоб стало цілком зрозуміло — гвардійська дивізія стратегічної авіації СНД з ядерними боєголовками на борту в 300-тисячному обласному центрі. Ось таке сусідство.

Роками — ні, десятиліттями — гарнізон не помічали. А точніше, полтавцям не дозволяли бачити секретний об'єкт. Жодної інформації, бодай рядка: ніби й не було там людей, техніки. Та літак — не підводний човен, і які не глибокі бетонні капоніри, його не сховати. Хоча б уже тому, що глісада на злітну смугу проходить ледь не над центром міста. І коли багатотонна махина стриже верхівки дерев над Яківцями, навіть дошкільня, шморгнувши носом і задерши голову, зі знанням справи констатує:

— Літають. Сьогодні з ракетами.

Та найстрашніше, вночі, коли стугонить повітря і сама земля, здається, тікає з-під ніг, коли починають потріскувати стіни в будинку, а шибки у вікнах ось-ось повилітають од вібрації; тоді єдиний порятунок — оніміти. Затулити вуха і не чути цього страшного гуркоту й ревіння. Так і жили.

Військові першими порушили мовчання. Самі заявили про себе. На повний голос, перед усім містом. Стали в шеренгу на Театральній площі, при параді й відзнаках, під Державним знаменом України і присягнули на вірність своєму народу. Народ, на землі якого живуть самі, де ростять дітей, чий хліб їдять, і поклялися боронити. Майор Анатолій Ганженко привітав 36 офіцерів і прапорщиків і сам також склав урочисту клятву. Командир полку полковник Павло Андросов стояв поруч, але присяги не складав і підлеглих не вітав. Був вихідний — неділя.

Свою промову полковник виголосив у понеділок. Перед строєм, на плацу. Спершу привітав усіх, хто присягнув, а затим заявив, що вони звільнені й подальшу долю хай вирішують у Міністерстві оборони України. Оплесків комполка не зірвав. Але у військових слова старшого командира мають силу закону. У даній ситуації вони прозвучали як вирок. Почався «розбір польотів».

Того ж вечора у частині відбулися офіцерські збори. Розглядали справу старшого інженера інженерно-авіаційної служби полку А. Ганженка — ще майора, але вже без п'яти хвилин у запасі. За два тижні перед цим в один день (!) він одержав дві суворі догани і одразу ж попередження від комдива про службову невідповідність. За присягу в поданнях не йшлося, зате було інше: самовільне залишення території частини, невиконання наказу командира, а відтак — підрив бойової готовності. Така характеристика гарантувала «вовчий білет». Залишилася формальність — збори офіцерів, які юридично хоч і не впливали на рішення командування, але громадську думку створювали. Можна було сподіватися, що колеги також затаврують ганьбою негідний вчинок майора. Але сталося непередбачене. Із майже чотирьохсот присутніх офіцерів і прапорщиків тільки дванадцять підтримали позицію «папах», вісімнадцять утрималися, а решта стала за Ганженка. І в постанові записали, що звільнення необгрунтоване, оскільки характеристика необ'єктивна. Прокол вийшов явний.

Наступного дня, після зборів, у міськраді зібрався «круглий стіл» політичних партій та громадських організацій. Прибули на нього і офіцери авіаційного з'єднання. Прийшли, щоб захистити свого товариша від свавілля командування. Ситуацію змалювали старший лейтенант Вадим Сизоненко і капітан Валерій Скомський.

— Справу на Ганженка сфабриковано за те, що він їздив до Києва, щоб прояснити подальшу долю нашої частини. Як ініціатору складання української присяги йому й навішали ярликів. Нас же тепер звинувачують у розколі полка. Але присягу ми прийняли за покликом совісті.

Анатолій Ганженко не мав вигляду приреченого. Спокійний, розважливий. Говорив по-військовому чітко і лаконічно.

— Так, я порушив наказ. Але чому не покарані ті, хто перешкоджав і забороняв мені займатися депутатською діяльністю? Адже до Києва я їздив у складі депутатської групи міськради. На підтвердження є відповідні документи, і своїх командирів я попередив завчасно. На це мені нагадали, що я передусім майор, а вже потім депутат. Але я проти такого депутата, що сидить у кишені в начальника і виконує його команди.

За цю принципову рису, очевидно, і віддали йому перевагу виборці. Тоді Ганженко переміг двох старших командирів — підполковника і полковника, за що здобув не тільки звання незалежного, а й безліч клопотів. Затим і неприємностей. А далі запрацювала відлагоджена армійська система: як тільки депутат норовистий, його рано чи пізно в чомусь та звинуватять і позбудуться. Шляхів для того багато: можна перевести (навіть з підвищенням) в іншу частину, направити на навчання, зрештою — комісувати. Та найвірніше — «пришити» службову невідповідність. У даній ситуації вона попадала точно «в десятку», адже з'єднання підпорядковане безпосередньо Москві. А який резон головкому ВПС Дейнекіну захищати новоявленого «нацмена» в Полтаві?

— Розумієте, командування нашої дивізії у своїх діях не контролюється ні місцевою владою, ні Києвом. Що хочуть, те й роблять. Відправили два літаки на ремонт у Росію, і звідти вони не повернулися. Тепер от знову три одиниці бойової техніки полетять на парад у Підмосков'я. А якщо знову не повернуться? Та трапиться завтра у Москві новий ДКНС — віддасть команди, і в Полтаві їх виконуватимуть.

Слова депутата для когось, можливо, прозвучать як наклепи за особисті образи. Що ж, наведемо точки зору інших полтавців.

Микола Кульчинський, депутат міськради: «Командування авіаційного з'єднання проводить політику на дестабілізацію демократичних і державотворчих процесів у місті, що може мати непередбачувані наслідки. Комдив, генерал-майор Гребенників, поводить себе як представник окупаційної армії».

Анатолій Кукоба, голова міськради: «У телеграмі на ім'я Головнокомандуючого Збройними Силами СНД Шапошникова ми зажадали скасування незаконних наказів, притягнення до відповідальності осіб, які переслідують депутата міськради Ганженка».

Заява учасників «круглого столу» закінчується такими словами: «...Якщо беззаконня не будуть припинені, то громадськість залишає за собою право вдаватися до акцій непокори аж до блокування військових об'єктів з'єднання». Задумайтесь, панове командири...

Зранку в полку були польоти. П. Андросов звільнився тільки перед обідом і зустрів мене на КПП. Дорогою до штабу кілька разів передав прохання комдива, щоб зачекали й на нього, — генерал ще був у повітрі. Чекаємо. У компанії з комполка ще три полковники — начштабу Геннадій Котляр, штурман дивізії Олексій Торчилов, в. о. помічника комдива Олексій Попов. Доповідає Андросов:

— Попереднью я дав дозвіл на поїздку Ганженка до Києва. Але тут пройшла інформація, що він везе в Міноборони України список тих, які бажають скласти українську присягу, — таких тоді було чоловік триста. Із списками — це вже самодіяльність, і ми заборонили йому поїздку, до розбирання. Та не послухався. За відсутність на службі і невиконання наказу йому оголосили суворі догани, а комдив — службову невідповідність. Далі почав готувати полк до присяги. Хіба це його прерогатива? Тому й почали розбиратися. І взагалі, доки я тут командир, нікому не дозволю влаштовувати мишачу метушню в полку. Тому вважаю, що діяв правильно.

Стара армійська мудрість гласить, що той прав, у кого більше прав. У конфлікті з Ганженком це проявилося особливо виразно. Дванадцять років служив офіцер у полку, ніколи не мав більш-менш серйозних зауважень. Навпаки, постійно заохочувався, доріс до старшого інженера ІАС, а це, за словами комполка, «величина значна». І тут, буквально в один день, звільнення, та ще й з яким атестатом. «За таке порушення під суд треба!» — слова комдива. Про суд — це вже так, полякати. Хоча процес, та ще й показовий, командуванню був би

як знахід
коли в ча
кого баж
виполням
перечує
сципліни
армія —
інше, пр
служити.
народ ар
На оку
генерал-м
Гребенни
ча харак
— Я
літаю, д
дира —
авіація
єднаному
Збройни
демо ви
команди
раїнсько
спішним
знати, я
наш», п
гімн
дійде
За
і складн
Тільки в
льше тр
як не д
ник, що
«спасин
вірилося
хицають
жину-«х
й так. Х
чи сім'
ківщина
конами
рон
вірн
дав пра
сову і
некін,
А чи н
товариш
сують,
бомбард
Мільй
дивізії
із См
ках,
тина
праці,
тою, за
ло ви
Не суп
професі
кривдн
цілком
Україна
кетно-я
так, і
ції. Бо
танням
зіхачів
жк
вальни
єр»
м'я». Х
ну, важ
і небез
файєра
чиви не
чити. Б
шний ві
дро пік
ному не
що ціл
власк
«Голо
Полт

Національна гвардія — ВЧИТИСЯ, ВЧИТИСЯ, ВЧИТИСЯ...

Полковник гвардії Микола Чорновол свого часу беззастережно й однозначно сприйняв ідею незалежності України, за що його відразу ж було зараховано до так званих «демократів». Розмовляти з ним — саме задоволення, бо офіцер будь-яке явище нашого непростого життя оцінює не заяложеними газетними штампами, а своїми некабінетними критеріями. Звичайно, мав неприємності за своє «вільнодумство», але від своїх принципів не відступає. А після призначення на посаду командира з'єднання Національної гвардії України — тим більше. Яке коло його нових службових обов'язків! З цього запитання і почалася наша розмова.

— Запитали б що-небудь простіше... Якщо виділити головне, то сьогодні це — комплектування частин і підрозділів, їхнє розміщення, технічне оснащення. Багато доводиться робити в цьому плані, як то кажуть, з чистого листа. Та й «господарство» дісталося не з кращих. Дуже непокоять проблеми тилу, яких задосить. Нині розумію, що треба було ретельніше приймати майно військових частин, на основі яких створювалися підрозділи Національної гвардії.

Є проблеми й суб'єктивного характеру. Скажімо, нестача пального. Розуміємо, що з бензином тепер скрізь сутужно, але коли йдеться про військові колективи, то в цій ситуації, даруйте, я не все розумію. Яка ж ми тоді гвардія без коліс?

— А чим щоденно займається особовий склад вашого з'єднання?

— Бойовим навчанням. З прибуттям молодого поповнення відпрацьовуємо взаємодію частин і підрозділів. На польові заняття вирушаємо тільки пішим порядком. Але в цьому є й виграш. Звичайно, чверть сотні кілометрів подолати нелегко, але, впевнений, незабором усі хлопці підтягнуться. Так що відсутність бензину йде на користь особовому складу у плані фізичної підготовки.

Особовий склад гвардії багато часу присвячує удосконаленню бойової майстерності. Сьогодні гасло «вчитися, вчитися, вчитися» дуже злободенне для нас.

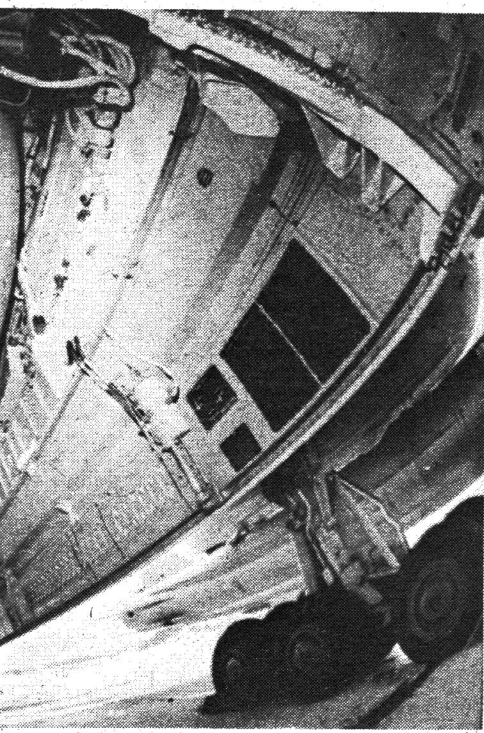
— Але, як мені відомо, таке гасло декларувалося раніше і у внутрішніх військах?

— Декларувалося, але не виконувалося. Головним завданням була надійність охорони. Але чому в мотострілецьких та міліцейських частинах рівень бойової підготовки був на «нулі» — незрозуміло. «Гарячі» точки заважали? Так вони ж з'явилися тільки останніми роками... Думаю, що причина в іншому. У внутрішніх військах раніше на першому місці стояла так звана марксистсько-ленінська підготовка. Сьогодні з навчальних планів усунуто різного роду ідеологічні догми. Гвардійці займаються виключно тим, чим їм належить займатися, що може стати в пригоді в умовах виконання реальних бойових завдань. Розпочато реконструкцію навчального центру. Він буде комплексний: автоматники тренуватимуться в одному місці, кулеметники — в другому, гранатометники — в третьому, гвардійці на БТРах — в четвертому тощо.

— Миколо Миколайовичу, а що докорінно змінилося в Національній гвардії порівняно з внутрішніми військами, з яких вона вийшла?

— По-перше, розпорядок дня. Той, за яким військовослужбовці жили раніше, якщо його проаналізувати неупереджено, пригнічував людину як особистість. Ми ж хочемо розкріпачити людей, які прийдуть до нас служити за контрактом. У нинішньому розпорядку дня залишаться в основному всі ранкові заходи, а ось після обіду передбачаються значні

зміни.
культу
роботою
знайом
пам'ятк
го окол
спортин
зал, до
історик
бесіду
верті з
слабити
хованн
До реч
кою, щ
ді відп
ся. Тут
підшив
дань,
тофону
картин
квітам
всьому
після
не від

А
Д»

іх орга-
ього і
о з'єд-
б захис-
від сва-
Ситуа-
ший лей-
оненко і
мський.

анженка
що він
пояснен-
нашої
ру скла-
присяги
ярликів.
вачують
е прися-
покли-

о не мав
о. Спо-
. Гово-
чітко і

в наказ.
і ті, хто
оням ме-
статською
Києва
епутатсь-
. На під-
відні до-
командир-
асно. На
о я пе-
ке потім
и такого
у кишені

в начальника і виконує його команди.

За цю принципову рису, очевидно, і віддали йому перевагу виборці. Тоді Ганженко переміг двох старших командирів — підполковника і полковника, за що здобув не тільки звання незалежного, а й безліч клопотів. Затим і неприємностей. А далі запрацювала відлагоджена армійська система: як тільки депутат норовистий, його рано чи пізно в чомусь та звинуватять і позбудуться. Шляхів для того багато: можна перевести (навіть з підвищенням) в іншу частину, направити на навчання, зрештою — комісувати. Та найвірніше — «пришити» службову невідповідність. У даній ситуації вона попадала точно «в десятку», адже з'єднання підпорядковане безпосередньо Москві. А який резон головкому ВПС Дейнекіну захищати новоявленого «нацмена» в Полтаві?

— Розумієте, командування нашої дивізії у своїх діях не контролюється ні місцевою владою, ні Києвом. Що хочуть, те й роблять. Відправили два літаки на ремонт у Росію, і звідти вони не повернулися. Тепер от знову три одиниці бойової техніки полетять на парад у Підмосков'я. А якщо знову не повернуться? Та трапиться завтра у Москві новий ДКНС — віддасть команди, і в Полтаві їх виконуватимуть.

Слова депутата для когось, можливо, прозвучать як наклепи за особисті образи. Що ж, наведемо точки зору інших полтавців.

Микола Кульчинський, депутат міськради: «Командування авіаційного з'єднання проводить політику на дестабілізацію демократичних і державотворчих процесів у місті, що може мати непередбачувані наслідки. Комдив, генерал-майор Гребенников, поводить себе як представник окупаційної армії».

Анатолій Кукоба, голова міськради: «У телеграмі на ім'я Головнокомандуючого Збройними Силами СНД Шапошникова ми зажадали скасування незаконних наказів, притягнення до відповідальності осіб, які переслідують депутата міськради Ганженка».

Заява учасників «круглого столу» закінчується такими словами: «...Якщо беззаконня не будуть припинені, то громадськість залишає за собою право вдаватися до акцій непокори аж до блокування військових об'єктів з'єднання». Задумайтесь, панове командири...

Зранку в полку були польоти. П. Андросов звільнився тільки перед обідом і зустрів мене на КПП. Дорогою до штабу кілька разів передав прохання комдива, щоб зачекали й на нього, — генерал ще був у повітрі. Чекаємо. У компанії з комполка ще три полковники — начштабу Геннадій Котляр, штурман дивізії Олексій Торчилов, в. о. помічника комдива Олексій Попов. Доповідає Андросов:

— Попередньо я дав дозвіл на поїздку Ганженка до Києва. Але тут пройшла інформація, що він везе в Міноборони України список тих, які бажають складати українську присягу, — таких тоді було чоловік триста. Із списками — це вже самодіяльність, і ми заборонили йому поїздку, до розбирання. Та не послухався. За відсутність на службі і невиконання наказу йому оголосили суворі догани, а комдив — службову невідповідність. Далі почав готувати полк до присяги. Хіба це його прерогатива? Тому й почали розбиратися. І взагалі, доки я тут командир, нікому не дозволю влаштовувати мишачу метушню в полку. Тому вважаю, що діяв правильно.

Стара армійська мудрість гласить, що той прав, у кого більше прав. У конфлікті з Ганженком це проявилося особливо виразно. Дванадцять років служив офіцер у полку, ніколи не мав більш-менш серйозних зауважень. Навпаки, постійно заохочувався, доріс до старшого інженера ІАС, а це, за словами комполка, «величина значна». І тут, буквально в один день, звільнення, та ще й з яким атестатом. «За таке порушення під суд треба!» — слова комдива. Про суд — це вже так, полякати. Хоча процес, та ще й показовий, командуванню був би як знахідка. Особливо тепер, коли в частині вже немає такого бажаного «одобрямс і виполнямс». Ні, ніхто не заперечує проти військової дисципліни і порядку: без них армія — не армія. Мова про інше, про те, хто кому має служити. Армія народові чи народ армії?

На окупанта сорокарічний генерал-майор Володимир Гребенников не схожий, хоча характером крутий.

— Я з шістнадцяти років літаю, для мене наказ командира — закон. Стратегічна авіація підпорядкована об'єднаному командуванню Збройних Сил СНД, і ми будемо виконувати тільки їхні команди. Тому складання української присяги вважаю поспішним. Та якщо хочете знати, я першим, як «Отче наш», прочитаю присягу і гімн [illegible]раїнський коли надійде [illegible]з.

За [illegible]казами [illegible]и не так і складно. А як по совісті? Тільки в полку Андросова більше трьохсот українців. І як не доводив мені полковник, що для них присяга — «спасіння живота свого», не вірилося, що всі як один захищають тільки себе чи дружину-«хохлушку». А хоч би й так. Хіба не з отчого дому чи сім'ї починається Батьківщина? І за якими це законами людині можна забор[illegible] складати [illegible]ятву на вір[illegible] своєму [illegible]ові? Хто дав право це робити Андросову і Гребенникову? Дейнекін, Шапошников, Єльцин? А чи не забули ви, панове-товаришочки, чию землю прасують, чиє небо шматують бомбардувальники?

Мільйони на утримання дивізії справді надсилають із См[illegible]енська. А[illegible]е є в літаках, [illegible]оєнні, [illegible]ніції частина [illegible] й чим[illegible]) і нашої праці, нашого поту. Зрештою, за свої «дерев'яні» сало ви їсте таки українське. Не суперечу, нелегка у вас професія, і за державу вам кривдно. І згоден я з вами цілком у тому, що поспішно Україна відмовляється від ракетно-ядерного щита, а, відтак, і від стратегічної авіації. Бо аж занадто багато останнім часом з'явилося зазіхачів на її коровай.

А[illegible]риканці [illegible]рестили важк[illegible] [illegible]ратегі[illegible] бомбардувальник ТУ-22 М3 «Бекфайєр» — «кинджальне полум'я». Хто не бачив цю машину, важко уявити, яку силу й небезпеку вона несе. «Бекфайєра» в роботі й самі льотчики не бажають нікому бачити. Борони Боже! Але страшний він і сьогодні, коли мирно пікірує в нашому мирному небі. Бо іноді здається, що ціль уже обрана.

Григорій ГРИНЬ,
власний кореспондент «Голосу України».
Полтавська область.

рдія —

ВЧИТИСЯ,
Я, ВЧИТИСЯ...

о взає-
розділів.
вируша-
орядком.
виграш.
тні кіло-
гко, але,
ом усі
Так що
йде на
складу у
товки.
гвардії
нує удо-
майстер-
но «вчи-
ися» ду-
ас.
відомо,
рувалося
іх війсь-
ках?

— Декларувалося, але не виконувалося. Головним завданням була надійність охорони. Але чому в мотострілецьких та міліцейських частинах рівень бойової підготовки був на «нулі» — незрозуміло. «Гарячі» точки заважали? Так вони ж з'явилися тільки останніми роками... Думаю, що причина в іншому. У внутрішніх військах раніше на першому місці стояла так звана марксистсько-ленінська підготовка. Сьогодні з навчальних планів усунуто різного роду ідеологічні догми. Гвардійці займаються виключно тим, чим їм належить займатися, що може стати в пригоді в умовах виконання реальних бойових завдань. Розпочато реконструкцію навчального центру. Він буде комплексний: автоматники тренуватимуться в одному місці, кулеметники — в другому, гранатометники — в третьому, гвардійці на БТРах — в четвертому тощо.

— Миколо Миколайовичу, а що докорінно змінилося в Національній гвардії порівняно з внутрішніми військами, з яких вона вийшла?

— По-перше, розпорядок дня. Той, за яким військовослужбовці жили раніше, якщо його проаналізувати неупереджено, пригнічував людину як особистість. Ми ж хочемо розкріпачити людей, які прийдуть до нас служити за контрактом. У нинішньому розпорядку дня залишається в основному всі ранкові заходи, а ось після обіду передбачаються значні зміни. Дехто буде займатися культурно - просвітницькою роботою (головним чином знайомством з визначними пам'ятками Києва та його околиць), інші «окупують» спортивне містечко та спортзал, до третіх прийде вчений-історик, щоб провести цікаву бесіду з історії України, четверті зможуть просто розслабитися в кімнаті для виховання особового складу. До речі, вона має бути такою, щоб людина в ній справді відпочивала, розслаблялася. Тут має знайтися місце підшивкам періодичних видань, телевізору, відеомагнітофону, копіям прекрасних картин відомих живописців, квітам. Коротше кажучи, всьому тому, що допомагає після нелегкої служби добре відпочити.

Розмову вів
Анатолій ПІГІЛОВ,
підполковник гвардії.

Пошук —

Ніл ХАСЕ
малює вояків У

Сорок п'ять років пролежали ці прекрасні малюнки в архіві обласного управління колишнього КДБ по Волинській області. І, мабуть, жовтіли б там ще стільки ж, якби Україна не стала незалежною державою.

А потрапили вони в архіви КДБ за трагічних обставин. У 1947 році в перестрілці з оперативною групою енкаведистів загинула зв'язкова одного з підрозділів УПА, котра пробивалася до Луцька. Серед всього іншого в неї знайшли дві тоненькі книжечки-альбоми і понад десятки малюнків олівцем та дереворитів (гравюра на дереві), зроблених українським художником Нілом Хасевичем.

...Коли начальник групи громадських зв'язків обласного управління Служби національної безпеки України Ю. Хлопук поклав переді мною оригінали малюнків Ніла Хасевича, з них відразу дихнула жива історія визвольних змагань нашого народу. Історія, правду якої нам ще належить зібрати по крупинках і написати для себе та прийдешніх поколінь.

Він був не лише прекрасним художником. У документах обласного архіву Ніл Хасевич значиться як член Волинського українського об'єднання (ВУО), делегат крайового з'їзду ВУО, котрий відбувся наприкінці березня 1935 року в Луцьку. Саме ж об'єднання існувало з 1931 року. Це була легальна організація, яка видавала газету «Українська нива» (у 1937 році перейменована у «Волинське слово»), створювала у містах і селах Волині просвітянські та спортивні гуртки, бібліотеки.

Ніл Хасевич був одним із засновників українського мистецького гуртка «Спокій» у Варшаві. Саме цей гурток і видав своїм накладом у 1939 році ті дві книжечки, які знайшли енкаведисти у вбитої дівчини-зв'язкової УПА: «Дереворити» і «Книжкові знаки Ніла Хасевича».

Можна припустити, що вони були власністю самого художника, котрий передав їх разом зі своїми малюнками через зв'язкову до своїх друзів у Луцьку, які мали все це надійно зберегти чи кудись передати. А потрапили ці реліквії зовсім в інші руки... Добре, що збулося і на цей раз булгаковське «Рукописи не горять!»

Найбільшу цінність серед того, що несла із собою йдучи на своє останнє завдання зв'язкова УПА, мають, на мою думку, малюнки Ніла Хасевича простим та кольоровим олівцями, виконані з натури. Бо на них — живі й конкретні люди: командири, бійці, зв'язкові чи санітарки формувань УПА.

Ось вольове інтелігентне обличчя. Великі очі, красиві вуса і борода... На звороті малюнка напис простим олівцем: «Хасевич Нил. Автор». Зробила його, мабуть, якась інша людина. Можливо, навіть якийсь енкаведист, оскільки буква «и» написана

як російськ
дожник Віта
жає, що це
ла Хасевича
потеза викл
відкидати її
Можливо, в
котрі знали
ликого патр
ду в обличч
На портр
сім ще юно
«Женя». К
ва ще чи ні
домо, невідо
сом, коли
лять у музе
повіді на ц
інших запит
До речі,
линського у
України вва
треба перед
зей, де їх
усі люди. У
це історичн
шилося в Л
рошилося п
лекціях.
А художн
льник пропо
зей визволь
надійно збе
теріали. Іде
і задум ху
альбом з у
на сьогодні
Хасевича.
Його тво
на глибоке
ками та м
Ми ж зроб
раніше спад
вича лише
ське наближ

ДЕ ЗАГУБИВСЯ СЛІД ХУДОЖНИКА?

Нарешті маємо можливість відкрити для себе ще одне забуте ім'я українського митця? Хто він? Як жив, де вчився, працював?

В управлінні СНБУ по Волинській області про це повідомили скупо. Так, Хасевич — волинянин за походженням і за характером своєї творчості, син сільського дяка. Закінчив українську гімназію, працював помічником іконописця, вчився малярства в Академії мистецтв у Варшаві, ілюстрував газету «Волинь», яку редагував Улас Самчук у Рівному... А за тяжких часів національно-визвольних змагань 40—50 років в Україні Ніл Хасевич пішов у підпілля. Працював у редакції підпільного журналу «До зброї», що видавався Політичним відділом Головного командування УПА і друкувався на Волині.

— Саме цей період творчого життя графіка ще донедавна був для нас зовсім невідомий, — розповідає краєзнавець з Луцька Вальдемар П'ясецький, до якого я звернувся по допомогу, знаючи, що він уже кілька років збирає по крупинці творчі розсипи Ніла Хасевича. — Перебуваючи у підпіллі, митець відтворив унікальні епізоди з життя вояків УПА — на марші, після бою, на відпочинку, виписав портрети побратимів по зброї, краєвиди милого Полісся. В цей період своєї творчості він поглибив майстерність у мініатюрних творах, а також у серії заголовочних букв, що майже завжди були й певними малюнками.

Вальдемар П'ясецький показав мені витяг з Української загальної енциклопедії, видання кооперативу «Рідна школа» (Львів — Станіслав — Коломия, 1931 р.), де скупо подані ось такі відомості: «Хасевич Ніл, український маляр, народився в 1905 році, член-засновник мистецького згрупування «Спокій» у Варшаві. Напрями творчості: краєвиди, портрети, мертва натура, писанки, мотиви сільського будівництва».

— Навчаючись у Варшаві, Хасевич належав до Української студентської громади, яка об'єднувала емігрантів з Наддніпрянщини, уродженців Галичини і Волині, що утворили малярську секцію, — продовжує розмову В. П'ясецький. — Пізніше ця секція переросла в українську мистецьку групу «Спокій», одним з організаторів якої був Хасевич. Члени «Спокою» влаштовували виставки, які стали пересувними. Проводилися вони у Варшаві, Луцьку, Рівному, Кременці... Малюнки Хасевича в 1931—1932 роках експонувалися на виставках у Львові, Празі,

Берліні. Іс
ти, екслібри
соку оцінку
світніх вист
Лос-Анджел
ли там у 19
Відомо т
Хасевич ще
вання в Ам
в якій учив
мав ряд ві
вий успіх
гетьмана М
ну картину
ник одержа
своїх учите
обдарована
целюбна й
ни, Хасевич
нув до роз
палітри. Кр
фіки, він
над ескізам
тканин, інт
них хрестів
ливо прояв
тюрних тво
сах.
— Подал
митця була
мою, — ка
демар П'ясе
півстоліття
го періоду
арештом» —
А тепер пр
повернути
в духовне
України, за
Та поки щ
ли і як обі
лановитого

Богд
власний
«Голосу
Волинськ

На
худож
стали
портр
трет Х
альбо

ГОЛОС України

...пиво тепер, ...немає та... ...добрямс і ...іхто не за... ...ськової ди... ...у: без них ...Мова про ...кому має ...народові чи

...рокарічний ...Володимир ...хожий, хо... ...тий. ...цяти років ...каз коман... ...Стратегічна ...кована об'... ...андуванню ...Д, і ми бу... ...тільки їхні ...адання ук... ...вважаю по... ...до хочете ...як «Отче ...присягу і ...коли на...

...и не так ...по совісті? ...дросова бі... ...країнців. І ...ені полков... ...присяга» — ...свого», не ...к один за... ...ебе чи дру... ...А хоч би ...тчого дому ...ся Бать... ...ими це за... ...ожна забо... ...ятву на ...ові? Хто ...ити Андро... ...ову? Дей... ...во, Єльцин? ...ви, панове... ...землю пра... ...шматують ...?

...утримання ...надсилають ...е є в літа... ...ицій час... ...) і нашої ...ту. Зреш... ...ев'яні» са... ...українське. ...егка у вас ...ржаву вам ...я з вами ...о поспішно ...ться від ра... ...ита, а, від... ...ічної авіа... ...о багато ос... ...вилося за... ...вай. ...ростили ва... ...бомбарду... ...З «Бекфай... ...льне полу... ...в цю маши... ...., яку силу ...несе. «Бек... ...і самі льот... ...нікому ба... ...е! Але стра... ...ні, коли ми... ...пому мир... ...і здається, ...на.

...ГРИНЬ, ...еспондент ...и». ...асть.

...е займатися ...світницькою ...им чином ...визначними ...ва та йо... ...«окупують» ...о та спорт... ...йде вчений... ...ести цікаву ...країни, чет... ...просто роз... ...аті для ви... ...о складу... ...е бути та... ...в ній справ... ...ослаблялa... ...тися місце ...ичних ви... ...відеомагні... ...прекрасних ...живописців, ...е кажучи, ...допомагає ...лужби доб...

...мову від ...ПІГІЛОВ, ...гвардії.

Пошук

Ніл ХАСЕВИЧ малює вояків УПА

Сорок п'ять років пролежали ці прекрасні малюнки в архіві обласного управління колишнього КДБ по Волинській області. І, мабуть, жовтіли б там ще стільки ж, якби Україна не стала незалежною державою.

А потрапили вони в архіви КДБ за трагічних обставин. У 1947 році в перестрілці з оперативною групою енкаведистів загинула зв'язкова одного з підрозділів УПА, котра пробивалася до Луцька. Серед всього іншого в неї знайшли дві тоненькі книжечки-альбоми і понад два десятки малюнків олівцем та дереворитів (гравюра на дереві), зроблених українським художником Нілом Хасевичем.

...Коли начальник групи громадських зв'язків обласного управління Служби національної безпеки України Ю. Хлопук поклав переді мною оригінали малюнків Ніла Хасевича, з них відразу дихнула жива історія визвольних змагань нашого народу. Історія, правду якої нам ще належить зібрати по крупинках і написати для себе та прийдешніх поколінь.

Він був не лише прекрасним художником. У документах обласного архіву Ніл Хасевич значиться як член Волинського українського об'єднання (ВУО), делегат крайового з'їзду ВУО, котрий відбувся наприкінці березня 1935 року в Луцьку. Саме ж об'єднання існувало з 1931 року. Це була легальна організація, яка видавала газету «Українська нива» (у 1937 році перейменована у «Волинське слово»), створювала у містах і селах Волині просвітянські та спортивні гуртки, бібліотеки.

Ніл Хасевич був одним із засновників українського мистецького гуртка «Спокій» у Варшаві. Саме цей гурток і видав своїм накладом у 1939 році ті дві книжечки, які знайшли енкаведисти у вбитої дівчини-зв'язкової УПА: «Дереворити» і «Книжкові знаки Ніла Хасевича».

Можна припустити, що вони були власністю самого художника, котрий передав їх разом зі своїми малюнками через зв'язкову до своїх друзів у Луцьку, які мали все це надійно зберегти чи кудись передати. А потрапили ці реліквії зовсім в інші руки... Добре, що збулося і на цей раз булгаковське «Рукописи не горять!»

Найбільшу цінність серед того, що несла із собою йдучи на своє останнє завдання зв'язкова УПА, мають, на мою думку, малюнки Ніла Хасевича простим та кольоровим олівцями, виконані з натури. Бо на них — живі й конкретні люди: командири, бійці, зв'язкові чи санітарки формувань УПА.

Ось вольове інтелігентне обличчя. Великі очі, красиві вуса і борода... На звороті малюнка напис простим олівцем: «Хасевич Нил. Автор». Зробила його, мабуть, якась інша людина. Можливо, навіть якийсь енкаведист, оскільки буква «и» написана як російська. Луцький художник Віталій Мельник вважає, що це автопортрет Ніла Хасевича. У мене ця гіпотеза викликає сумнів, хоч відкидати її зовсім не можна. Можливо, відгукнуться люди, котрі знали художника й великого патріота свого народу в обличчя...

На портреті милої і зовсім ще юної дівчини напис «Женя». Ким вона була, жива ще чи ні? Де тепер? Невідомо, невідомо... Може, з часом, коли малюнки виставлять у музеях, одержимо відповіді на ці та багато-багато інших запитань.

До речі, керівництво Волинського управління СНБ України вважає, що реліквії треба передати в такий музей, де їх могли б бачити усі люди. Умова одна: щоб це історичне багатство залишилося в Луцьку і не розпорошилося по приватних колекціях.

А художник Віталій Мельник пропонує створити Музей визвольних змагань, де б надійно зберігалися такі матеріали. Ідея варта уваги. Як і задум художника видати альбом з усіма знайденими на сьогодні роботами Ніла Хасевича.

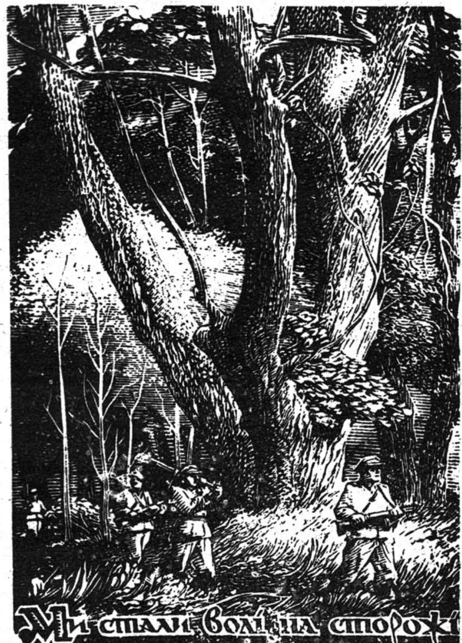
Його творчість заслуговує на глибоке вивчення істориками та мистецтвознавцями. Ми ж зробили до невідомої раніше спадщини Ніла Хасевича лише перше, журналістське наближення.

Мирон КОЗАК,
журналіст.

ГРАФІКА НІЛА ХАСЕВИЧА

ДЕ ЗАГУБИВСЯ СЛІД ХУДОЖНИКА?

Нарешті маємо можливість відкрити для себе ще одне забуте ім'я українського митця? Хто він? Як жив, де вчився, працював?

В управлінні СНБУ по Волинській області про це повідомили скупо. Так, Хасевич — волинянин за походженням і за характером своєї творчості, син сільського дяка. Закінчив українську гімназію, працював помічником іконописця, вчився малярства в Академії мистецтв у Варшаві, ілюстрував газету «Волинь», яку редагував Улас Самчук у Рівному... А за тяжких часів національно-визвольних змагань 40—50 років в Україні Ніл Хасевич пішов у підпілля. Працював у редакції підпільного журналу «До зброї», що видавався Політичним відділом Головного командування УПА і друкувався на Волині.

— Саме цей період творчого життя графіка ще донедавна був для нас зовсім невідомий, — розповідає краєзнавець з Луцька Вальдемар П'ясецький, до якого я звернувся по допомогу, знаючи, що він уже кілька років збирає по крупинці творчі розсипи Ніла Хасевича. — Перебуваючи у підпіллі, митець відтворив унікальні епізоди з життя вояків УПА — на марші, після бою, на відпочинку, виписав портрети побратимів по зброї, краєвиди милого Полісся. В цей період своєї творчості він поглибив майстерність у мініатюрних творах, а також у серії заголовочних букв, що майже завжди були й певними малюнками.

Вальдемар П'ясецький показав мені витяг з Української загальної енциклопедії, видання кооперативу «Рідна школа» (Львів — Станіслав — Коломия, 1931 р.), де скупо подані ось такі відомості: «Хасевич Ніл, український маляр, народився в 1905 році, член-засновник мистецького згрупування «Спокій» у Варшаві. Напрями творчості: краєвиди, портрети, мертва натура, писанки, мотиви сільського будівництва».

— Навчаючись у Варшаві, Хасевич належав до Української студентської громади, яка об'єднувала емігрантів з Наддніпрянщини, уродженців Галичини і Волині, що утворили малярську секцію, — продовжує розмову В. П'ясецький. — Пізніше ця секція переросла в українську мистецьку групу «Спокій», одним з організаторів якої був Хасевич. Члени «Спокою» влаштовували виставки, які стали пересувними. Проводилися вони у Варшаві, Луцьку, Рівному, Кременці... Малюнки Хасевича в 1931—1932 роках експонувалися на виставках у Львові, Празі, Берліні. Його графічні роботи, екслібриси одержали високу оцінку фахівців на всесвітніх виставках в Чикаго і Лос-Анджелесі, що проходили там у 1932—1933 роках.

Відомо також, що Ніл Хасевич ще під час перебування в Академії мистецтв, в якій учився до 1932 року, мав ряд відзнак, а особливий успіх випав на портрет гетьмана Мазепи. За сюжетну картину «Прачки» художник одержав високу похвалу своїх учителів. Як натура, обдарована від природи, працелюбна й схильна до новизни, Хасевич увесь час прагнув до розширення творчої палітри. Крім станкової графіки, він успішно працював над ескізами декоративних тканин, інтер'єра, дерев'яних хрестів та будов. Особливо проявив себе в мініатюрних творах — екслібрисах.

— Подальша творча доля митця була для нас невідомою, — каже з болем Вальдемар П'ясецький. — Майже півстоліття його роботи того періоду перебували «під арештом» — в архівах КДБ. А тепер прийшла пора, щоб повернути маляра Хасевича в духовне життя незалежної України, за яку він боровся. Та поки що не знаємо, коли і як обірвалося життя талановитого художника.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область.

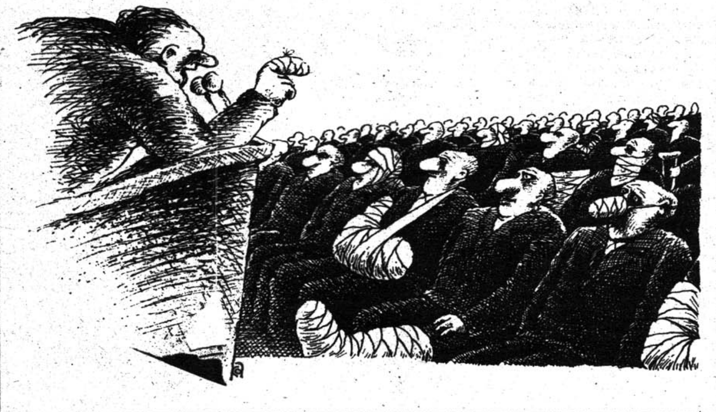

На знімках: портрет художника; гравюра «Ми стали волі на сторожі»; портрет «Бурлаки»; портрет Жені; гравюра з альбому «Дереворити».

Жарт номера

— Ми живемо в переломний час!

Мал. Анатолія КАЗАНСЬКОГО.

Пуп землі

ЛИСТ ДО ЛІБЕРІЇ

Його найвищому превосходительству — Президентові Республіки Ліберія! Пише Вам зовсім не дипломат, а тому прошу пробачення за можливі недипломатичні вирази.

Справа в тому, що старший із членів СНД брат надумав в десятки разів підвищити ціни на продовольчі і промислові товари, а взявши до уваги, що подібне підвищення нещодавно було і мало незапозичену назву — павловізація, вигадав нову — лібералізацію. Чому саме іменем Вашої країни, а не Ваших сусідів, скажімо сьєрра-леонізацією чи гвінеєзацією — невідомо. Секрет винахідника. А такі секрети охороняються на високому державному рівні. Можливо, це пішло від того, що ім'ям Вашої республіки нерідко довільно користуються не зовсім чисті на руку чужинці-судовласники, чіпляючи на свої судна Ваш прапор, приписуючи їх до ліберійських портів, щоб ухилитися від сплати високих податків і відповідальності у своїх країнах?

Так це чи ні, достеменно не відомо. А в нашому СНД слідом за старшим братом наввипередки побігли й молодші. І зараз, по всьому безмежному просторі від Балтики до Тихого океану (не те, що Ваших сто тисяч квадратних кілометрів площі, а в дівсті з гаком разів більше), лібералізація квітне і пахне. Правда, «запах» той такий, що, глянувши на таблички з цінами в магазинах, мешканці СНД відвертають носи і лаються, клянучи на всі заставки однойменні з Вашою країною економічні заходи. Лунають деструктивні заклики, щоб жодна із країн СНД не встановлювала дипломатичних відносин з Ліберією. Бояться, щоб іменем Вашої країни не скористалися для ще більшого здирства.

Ваше найвище превосходительство! Покладіть край цьому неподобству. Поставте питання руба, щоб без дозволу не використовували ім'я Вашої республіки для таких непопулярних заходів. Адже навіть якийсь непоказний товарний знак охороняється законом, і ніхто, крім власника, не має права ним користуватися. А тут — ціла держава!

Поставте жорстку вимогу, щоб відмінили лібералізацію в СНД і не ганьбили честь Вашої країни.

Прийміть мої запевнення в цілковитій повазі й таке інше.

Феодосій ЛУЗАН,
одна із жертв лібералізації.

З пошти курінного

СТЕРЕЖІМОСЯ: ПОЛІЗЛИ ШПИГУНИ...

Пане курінний!

Доповідає нащадок козацького роду, колишній вояк-підпільник, а нині сторож свиноферми у селі Великі Макотерти Петро Кирпа. Випадок, який стався учора вночі, змусив мене взятися за перо.

Діло, значиться, було так. Як добре смеркло і на фермі все втихомирилося, я зачинив на защібку двері, трохи перекусив, кинув у старий жолоб соломи і приліг з наміром подрімати.

Скільки було годин, коли прокинувся, точно не скажу, знаю лише, що була глуха ніч. Прокинувся від якогось тривожного хрюкання свиноматок. «З чого б це вони?» — подумав. Але, за звичкою старого розвідника (голова не раз посилав мене до обласного центру), я виявляти себе не став, а боковим зором через щілину у жолобі почав пильно обдивлятися приміщення — світла ж не вимикаємо...

Тінь промайнула у протилежному кінці свинарника. Я без найменшого шарудіння повернувся на бік, щоб зручніше було, і ще пильніше припав до шпарини. «Злодій! — була перша думка. — Де ж це я вила поставив?». Аось я побачив уже не тінь, а його самого. Переліз, бачу, у другу справа клітку і витягнув з торби поліетиленові мішечки. «Для чого це йому, — думаю, — невже з живої свині буде відрізати шматки?». Але ні. Той чолов'яга, бачу, п'ятірнею згрібає з дна корита залишки їжі і кладе в один мішечок, потім з поросячого коритця зачерпує трішки пійла — і в другий мішечок. Дивина, та й годі. Навіщо воно йому? Але це ще не все. Незнайомець виймає з кишені невеличкий фотоапарат і — блись! Блись! — знімає окремо свиноматку і окремо поросят, заміряє довжину...

Тут я вже, звісно, не витримав. Тихенько вислизнув із жолоба, вила в руку, і, пригнувшись, нечутно поза клітками до нього.

— Стій! — крикнув так, що аж сам злякався.— Ні з місця! — І як у телевізорі:— Руки за голову!

Я зайшов зі спини, і він не міг бачити, що у мене — вила чи рушниця. То й здався, як миленький, і слова не промовив. Підхопив свою торбу, переліз через загородку і зупинився.

— Ану,— кажу,— давай у «каптьорку», зараз ми розберемося, що ти за птиця з фотоапаратом і навіщо по ночах свиней метром міряєш...

Зачинив його в комірчині, де відра і халати тримаємо, зав'язав двері дротом, а сам — за дільничним. Удвох, думаю, ми його швидко спровадимо...

Але прибігаємо з Хомичем, а «каптьорка», вибачайте, порожня. І двері начеб так само зав'язані, і дошки всі на місці, а того, з фотоапаратом, немає. Наче випарувався. А з ним і моя торбинка з салом і лише початою пляшкою. От тобі й на.

— Ану повтори ще раз, як воно було,— наказав Хомич.

Я повторив. Все — од початку до кінця.

— Шпигун,— сказав Хомич. — Економічне шпигунство. Вивідував технологію виробництва сала. Зрозумів? Ринок!

Як тут не розуміти! Раз складаним метром свиню заміряв, то не інакше — шпигун. Ах ти ж, який підступний!..

— А звідкіля може бути? — питаю Хомича.— З Англії чи, мо', з Австрії?

— З Англії! — плюнув під ноги Хомич.— В Англії салом букші у вагонах змащують! Це б він одягав кирзяки і брудну куфайку та до нас у свинарник ліз. Свої це. Нутром відчуваю. Тим більше що, кажеш, торбинку з салом забрав...

Хомич більше нічого не сказав. Ще раз помацав дріт на дверях і пішов. А я... Я раптом побачив під стіною «каптьорки» свою пляшку. Але вже порожню. Той негідник, шпигун проклятий, висмоктав усе до краплі. І я подумав: ні, не англієць він і не німець. Ті б не випили. Василина сама казала, що коли жене, то зі стелі мухи падають — такий градус тримає. Бере, правда, вже по півсотні, та ще й купонами норовить...

Пане курінний! Я вам оповів про це, щоб мали на увазі: шпигуни не сплять. Сьогодні вони вивідають секрети виробництва сала, завтра — ковбаси, а післязавтра? Отож-бо.

Якщо його упіймають, пане курінний, якщо встановлять, звідки та птиця, то прошу посприяти, щоб з тієї держави стягнули на мою користь 0,5 л. Сало я дарую, хай він ним вдавиться. А 0,5 треба справити — вельми сутужно стало. А я продовжуватиму пильно нести службу.

З повагою і надією
Петро КИРПА.

Лист до друку подав
Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Великі Макотерти.

Альтернативні думки

● Тому й не тонемо, що кидаємося від одного борту нашого корабля до другого.

● Скільки вже можна відкривати нову епоху, не дочекавшись закінчення старої?!

● Ми з успіхом довели, що немає таких багатств, які неможливо угробити!

● Сидіти на двох стільцях навіть вигідно, якщо вони розташовані по вертикалі.

● Чи можливо розв'язати коли-небудь суперечність між поняттями: «жити добре» та «жити чесно»?

В'ячеслав НАЛЬОТОВ.

Конкурс «І не таке буває»

ЗА ФОЛЬКЛОР ПОСТРАЖДАВ

По війні активісти з ЦК комсомолу їздили по селах і збирали коломийки. І щоб заохотити співаків, давали по сто грамів. І треба ж було нашому вчителеві Теодору Ільковичу згадати коломийку:

Мала баба одну козу
І ту дала до колхозу.
А козі тій було зле,

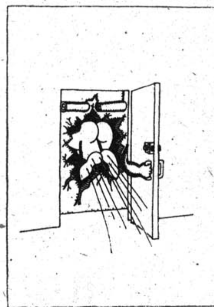
Закричала вона: — Ме-е-е.

Фольклористи собі поїхали, а через тиждень вчителя вигнали із школи.

Олексій ШАПОВАЛ.
Дніпропетровськ.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Почуте мимохідь

ВИГРАЮ ЗАКЛАД

Відвідувач сердито сказав офіціантці:

— Послухайте, гриби, які позавчора їв у вас, виявились отруйними. Отруївся, і мені робили промивання шлунку!

— Правда? — зраділа офіціантка. — Значить, я виграла заклад у директора ресторану!

ЩЕ НЕ ЗНАЄ

Один неуважний молодик вчився в автошколі на курсах шоферів. Настав день заліків з практичної їзди.

Увечері питають його товариші:

—То що, склав?

— Не знаю, — знизав плечима молодик. — Коли мене виписали з лікарні, автоінспектор, який приймав заліки, був ще непритомний.

ДЛЯ ЕТИКЕТУ

Ідучи в гості, мама переконує Оксанку і Петрика:

— Пам'ятайте, мої дітки, коли подадуть різні смачні наїдки, всього не їжте. Треба трохи залишати для етикету.

На зворотному шляху Оксанка сказала:

— Мамочко, а Петрик навіть етикет з'їв.

НЕ ВІРИЛОСЬ

У відділення міліції заходить чоловік і заявляє про зникнення своєї дружини.

— І давно вона пропала? — питає черговий міліціонер.

— П'ять років тому.

— П'ять років? Довго ж ви збиралися повідомляти нам про це!

— Та, знаєте, все якось не вірилось...

НЕПОМІТНИЙ ЧЕРВ'ЯЧОК

— Ось бачиш, Вадику, всі ці гарні шовкові хустинки і сукні дає нам маленький і непомітний черв'ячок...

— Тато?..

Почув і записав
Михайло БІЛОКРИНИЦЬКИЙ.
Київська область.

Так хто тут хазяїн, нарешті?

Мал. Леоніда КАРЯКИ.

Всьо чотко

ВІЛЬНІ НАРЕШТІ!

Воля!

Незалежність!

Сьогодні!

Назавжди!

Враз немов виросли могутні крила і душа співає на весь голос! Я «газую» на своєму старенькому вухастому «Запорожці», і він теж, немов окрилений, не їде — летить. Пролетів перехрестя: праворуч — трамвай. Нічого — проскочу... Прав... подвійну осьову перетинаю, ...нехай буде навіть потрійна... Така вже тепер днина: нова, вільна, а тому — тільки вперед!

«Сюр-р-р!..» — я надто чітко чую клятий міліцейський сюрчок, навіть крізь несамовите торохкотіння дірявого, немов друшляк, глушника. Гальмую, і мій «коник» зі скреготом, важко, на останніх мікронах зношених деталей, зупиняється.

— Ти знаєш, на скільки порушив? — напівбайдуже-напівутомлено питає даішник.

— Нє-е-е!.. — прикидаюся «шлангом» і наївно кліпаю очима.

— Значить, так, — рахує інспектор, — перешкода справа, перевага трамвая, перетин подвійної осьової і, нарешті, керування без ременя безпеки. За найскромнішим підрахунком — сто п'ятдесят!

— Що?! — зойкнув я вражено.

— А ти що думав, Указ — то жарти?

— Не буду платити! — випалив вороже, сам дивуючись власному нахабству.

— Як це так — не буду?! — гримнув начальник.

— А так! — кричу. — Аліментник я, на всі п'ятдесят відсотків зарплати! А у рідній моїй вільній незалежній державі більше половини із зарплати за законом вираховувати — зась!

— Тоді права давай! — насупився хазяїн автостради. — Побігаєш тепер у мене за ними, аліментник...

— А-а-а, хоч би вони й зовсім згоріли! — брешу у відчаї. — Все одно бензину півканістри лишилося і далі як його добувати — не відаю! Та й машина, власне, не моя — тещина! Так що приїхали — годі!

Я ляснув своїми дорогоцінними правами об долоню лейтенанта.

— Аліментник, кажеш? — уважно вивчає мене інспектор, потім з презирством оглядає купу металобрухту на колесах. — Гроші є? — раптом питає неголосно, дивлячись убік.

— Нема! — ні на крихту не брешу вартовому порядку.

— Що, і п'ятнадцятки немає?

— Мд-а-а...

— Ну, а що є? — промимрив він майже безнадійно.

— Є! — згадав я і навіть підстрибнув з радощів. — Є, є!! Чвертка спирту є, випросив у начальника на роботі — дітям для компресів.

— А він не той, не теє? — підозріливо, але оптимістично запитав представник влади.

— Та той самий! — відповідаю весело.

— На! — рідні права мої аж обпекли долоню, так ляпнув ними від ращодів благодійник.

— Коло заднього колеса поставиш, — примирливо і знову напівбайдуже - напівутомлено дав вказівку громадянин начальник...

А все ж таки життя — то гарна штука! — майнула легкокрила думка. І лейтенант той, по суті, теж симпатична, добра людина. І день же який, який день! Я «газую» на своєму сивому «коникові», і він, немов тигр, рвучко зривається з місця.

Авжеж, як тут не летіти!

Адже ж воля!

Назавжди!

Вільні нарешті, о Господи!

Юрій БОЛЬШАК.

ЦІНОТЕРАПІЯ

В колі друзів дід Микола
Ділився секретом,
Як він вилікував любу
Дружину Секлету:
— Була вона балакуча,
Яких в світі мало.
Що я тільки не робив їй —
Не допомагало.
І просив я, і молив я,
Навіть штурхав в боки.
Ти їй слово — вона десять,
Тріщить, мов сорока.
Водив її до лікаря,
Навіть до циганки.
Та куди там! Не дружина,
А кулемет Анки.
...Зайшли якось випадково
Ми до магазину.
Диво дивне, люди добрі,
Сталось в ту ж хвилину.
Як побачила Секлета
Ціни на ковбаси,
Затремтіла, побіліла
Й замовкла відразу.
З того часу ані слова.
Боюсь, оніміє.
Ось як вплинула на неї
Цінотерапія.

Микола КАТРУШ.

Полтавська область.

НЕ В ГРОШАХ ЩАСТЯ?..

У пам'яті вболівальників зі стажем він залишився струнким, технічним, шляхетним. Його — видатного футболіста Йохана Кройффа, — називали генієм футболу. У складі національної збірної Нідерландів, капітаном якої він був багато років, Кройфф двічі ставав срібним призером чемпіонатів світу. Його «Аякс» з Амстердама тричі — 1971, 1972 і 1973 років — володів Кубком європейських чемпіонів. До речі, в другому успішному фіналі проти міланського «Інтера» амстердамці виграли — 2:0 і обидва м'ячі на свій рахунок записав Кройфф. Тричі він володів «Золотим м'ячем», який паризький тижневик «Франс футбол» вручає найкращому гравцеві Європи. Це було 1971, 1973 і 1974 років. Цікаво, що цю престижну естафету «летючий голландець» передав «українській блискавці» — форвардові київського «Динамо» Олегові Блохіну.

Тепер 44-річний Йохан Кройфф, як відомо, очолює іспанську «Барселону», з якою київське «Динамо» вже другий рік поспіль зводить турнірна доля в розіграші Кубка чемпіонів. Торік, на жаль, серцевий недуг не дозволив Кройффу побувати на матчі в столиці України. Але хвороба минула, і от сталася нагода поговорити з видатним спортсменом і тренером.

— Як почуваєтеся тепер?

— Дякую, нормально. Як бачите, на ногах тримаюся.

— Чому ж не усміхаєтесь? Адже ваша команда виграла у динамівців і є лідером у підгрупі.

— Для веселощів та усмішок, гадаю, бувають інші ситуації. Скажімо, коли тебе оточують рідні та близькі.

— Напевно, вдома зустріч з «Динамо» для ваших підопічних вже не проблема?

— Стверджувати так було б нескромно. Гратимемо на повну силу. Київський клуб, попри його нинішнє становище, залишається серйозним суперником. Відзначу добрі фізичні кондиції київських футболістів.

— І все ж ви, мабуть, не сумніваєтеся в тому, що ваша «Барса» гратиме в фіналі на стадіоні «Уемблі» в Лондоні?

— Попереду в нас ще три матчі групового турніру. Втім, сподіваюся, що дива цього разу не станеться, і ми матимемо нагоду поборотися в головному поєдинку.

— Чи правда, що гравцям «Барселони» обіцяно по 250 тисяч доларів кожному за перемогу в Кубку чемпіонів?

— Для нас гроші не так важливі. Головне — престиж. Колись я тричі вигравав цей приз. Зрозуміло, що мав за це й матеріальну винагороду. Але тих грошей уже немає, а слава ж залишилася!

— І все ж...

— Так, нам обіцяно приблизно такі суми.

— Що окрім футболу вам до вподоби?

— А хто вам казав, що я закоханий у свою роботу? Це зовсім не так. У житті є багато цікавого і приємного окрім футболу.

— Ваша команда в першому колі чемпіонату Іспанії помітно відставала від мадридського «Реала», який захопив лідерство. Тепер «Барселона» майже наздогнала втікача. То хто ж стане чемпіоном Іспанії?

— Ми виходимо на кожний матч, щоб перемагати. Це й дозволило нам майже надолужити прогаяне. Адже відстаємо тепер лише на очко. Отож, маємо непогані шанси зберегти свій чемпіонський титул.

— І останнє. У пресі з'явилося повідомлення про те, що вас запрошують очолити національну збірну Нідерландів...

— Мова велася про мою роботу в збірній лише після відбіркового турніру чемпіонату світу. Таке може статися тільки 1994 року. Це справи — не сьогоднішнього дня. Треба ще дожити. А поки що я цілком задоволений своїм становищем у «Барселоні»...

Розмову провів **Віктор БРАНИЦЬКИЙ.**

Фото Миколи БОЧКА.

ПЕРША ЛІГА, НА СТАРТ!

Футбол

Сьогодні стартує чемпіонат України серед команд першої ліги. Дві путівки до вищого ешелону розіграють на короткій весняно-літній дистанції 29 клубів, які розбиті на дві підгрупи. До першої включено такі команди: «Галичина» (Дрогобич), «Верес» (Рівне), «Приладист» (Мукачеве), «Автомобіліст» (Суми), «Полісся» (Житомир), «Десна» (Чернігів), «Поділля» (Хмельницький), «Сталь» (Алчевськ), «Дніпро» (Черкаси), СКА (Київ), «Чайка» (Севастополь), «Кристал» (Чортків), «Поліграфтехніка» (Олександрія), «Динамо»-ІІ (Київ). До другої — «Ворскла» (Полтава), «Колос» (Нікополь), «Кристал» (Херсон), «Рось» (Біла Церква), «Кривбас» (Кривий Ріг), «Шахтар» (Павлоград), «Закарпаття» (Ужгород), «Скала» (Стрий), «Хімік» (Сєвєродонецьк), «Вагонобудівник» (Стаханов), «Артанія» (Очаків), «Азовець» (Маріуполь), «Чорноморець»-ІІ (Одеса), «Дніпро»-ІІ (Дніпропетровськ), «Шахтар»-ІІ (Донецьк).

Переможці підгруп восени цього року стартуватимуть у чемпіонаті України серед команд вищої ліги. Клуби, які посядуть 2—9 місця, разом із шістьма невдахами з вищої ліги складуть першу лігу українського футболу, інші увійдуть до другої ліги.

Треба сподіватися, що ці змагання привернуть найбільшу увагу шанувальників футболу, бо саме перша ліга стане тим полігоном, де перевірятимуться молоді футболісти України. Саме звідси кращі команди країни братимуть найздібніших спортсменів. Додатковий інтерес викличе участь у першості других складів київського «Динамо», «Дніпра», «Шахтаря» і «Чорноморця», а також новачків — «Поліграфтехніки», «Кристала» з Чорткова, «Азовця», невдах колишньої перехідної зони — «Ворскли» та «Галичини».

Отож, пересічним, другорядним чемпіонат України для команд першої ліги не буде.

Сьогодні у першому турі зустрічаються: «Поліграфтехніка» — «Дніпро» (Черкаси), «Сталь» — «Автомобіліст», «Чайка» — «Десна», «Галичина» — «Поділля», «Кристал» (Чортків) — «Полісся», «Приладист» — «Верес», «Закарпаття» — «Рось», «Колос» — «Ворскла», «Азовець» — «Шахтар» (Павлоград), «Кривбас» — «Дніпро»-ІІ, «Кристал» (Херсон) — «Хімік», «Артанія» — «Вагонобудівник», «Чорноморець»-ІІ — «Шахтар»-ІІ.

В іграх другого туру, які пройдуть 17 березня, зустрінуться: «Дніпро» (Черкаси) — СКА, «Сталь» — «Динамо»-ІІ (Київ), «Чайка» — «Автомобіліст», «Галичина» — «Полісся», «Кристал» (Чортків) — «Верес», «Приладист» — «Поділля», «Скала» — «Закарпаття», «Колос» — «Шахтар» (Павлоград), «Азовець» — «Дніпро»-ІІ, «Кривбас» — «Ворскла», «Кристал» — «Вагонобудівник», «Артанія» — «Шахтар»-ІІ, «Чорноморець»-ІІ, — «Хімік».

Фінішує чемпіонат України серед команд першої ліги 5 липня.

КОРИСНІ КОНТАКТИ

Наші за кордоном

Наприкінці літа минулого року до Львова в офіс Української асоціації надійшло запрошення зі спортивного осередку «Тризуб» (Філадельфія, США). Колеги з діаспори запропонували заслуженому тренерові України Ярославу Дмитрасевичу та групі футболістів виступати в складі їхнього клубу в чемпіонаті Штату Пенсільванія.

Ярослав Іванович, якого добре знають в українських клубах за океаном після турне львівських юніорів по США 1990 року та виступів у Кубку Далласа, взяв із собою Віктора Сидоренка (тоді — «Карпати», Кам'янка-Бузька), Петра Борецького («Газовик», Комарно), Олександра Грабара та Павла Поповича (обидва — «Приладист», Мукачево), своїх колишніх вихованців з училища олімпійського резерву.

Осіннє коло чемпіонату штату Пенсільванія «Тризуб» закінчив (з допомогою львівських «легіонерів») на другому місці, пропустивши поперед себе лише команду угорських емігрантів «Хунгаріянс». Лідери набрали відповідно по 18 і 15 очок у дев'яти зустрічах. Незабаром стартує весняне коло. До участі в ньому також виїжджає підкріплення зі Львова. Це тренер училища олімпійського резерву, відомий у минулому гравець «Карпат» Едуард Козинкевич та двоє гравців (замість Сидоренка та Грабара) — Володимир Кіцул («Скала», Стрий) та Володимир Мудрий («Газовик», Комарно).

До речі, Сидоренко перервав своє перебування в США через суто сімейні обставини. Нещодавно він одружився з Вандою Літинською — гравцем збірної України з настільного тенісу.

Спортивний осередок «Тризуб», який створила українська громада Філадельфії, здавна відомий переможними традиціями. Він кілька разів був чемпіоном США серед аматорів (у 60-ті роки). Останнім часом, створивши відмінні умови для тренувань (окрім основного поля є три тренувальні), президент клубу Ігор Чижович має намір відродити славу «Тризуба».

Футболісти з України не лише грають у лігових матчах, а й охоче передають майстерність юним спортсменам, тренують кілька дитячих груп.

Угода між клубом «Тризуб», Львівським училищем олімпійського резерву та місцевим Інститутом фізкультури передбачає тривалу співпрацю поки що в галузі футболу, популярність якого в США зростає з кожним днем. І це не дивно: наступний чемпіонат світу відбудеться саме в цій країні 1994 року.

Юліан КОРДІЯК.

Львів.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:

Для довідок — 441-89-61

телефакс — 224-72-54

Відділ реклами — 441-89-44

Бухгалтерія — 441-88-71

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж у березні 363.497.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311047.

1 2 3 4 5 6 7 8 9